ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 52 (8. 481) ◆ 1994 йил 2 май, душанба Сотувда эркин нархда

ИСЛОМ КАРИМОВ ҲИКМАТ ЧЕТИННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СУРАТДА: қабул пайти.

А. ЗУФАРОВ тасвири. (ЎзА).

29 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимизга расмий ташриф билан келган Туркия Республикаси Ташқи ишлар вазири Ҳикмат Четинни қабул қилди.

Ўзбекистон раҳбари турк ва ўзбек халқлари ўртасидаги қардошлик ришталарини мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссаси учун Ҳикмат Четинга миннатдорлик изҳор этди. Турк халқига барча соҳаларда муваффақият тилади.

Ҳикмат Четин Туркия раҳбарларининг саломини етказар экан, икки қардош халқ ўртасидаги алоқалар муваффақиятли ривожланиб бораётганидан мамнуният изҳор этди. Иқтисодий, сиёсий ва маданий соҳалардаги яқин ҳамкорлик яхши натижалар бераётганини таъкидлади. Айни пайтда ҳали фойдаланилмаган имкониятлар хусусида сўзлади. Туркияликлар Ўзбекистон раҳбарияти амалга ошираётган ислоҳотларни катта қизиқиш билан кузатиб боришаяпти, деди Ҳикмат Четин.

Қабул маросимида Туркия Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Эрдуғон Айтун мамлакатимиз Президентига ишонч ёрлиғини топширди.

Ислом Каримов элчини Ўзбекистонда фаолият бошлаётганлиги билан табриклаб, унинг икки мамлакат ва халқ манфаати йўлида хизмат қилишига умид билдирди.

Дўстона суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Туркия муносабатларининг турли жиҳатлари муҳокама қилинди, минтақавий ва халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

* * *

Шу куни Туркия ташқи ишлар вазири Ҳикмат Четин Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов билан учрашди. Мулоқот пайтида Ўзбекистон ва Туркия давлатлари ўртасида ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

(ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН
ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЖАНОБ ЭРДУҒОН АЙТУН

1935 йил 10 майда Ускудар шаҳрида туғилган. 1962 йилда Анқара университетининг сиёсий фанлар факультетини тамомлаган.

1964 йилдан бери дипломатик хизматда

1962—1964 йиллар — ҳарбий кучлар сафида хизмат қилган

1964—1967 йиллар — Туркия Ташқи ишлар вазирлигида учинчи, иккинчи котиб

1967—1970 йиллар — Туркиянинг Нидерландиядаги элчихонасида иккинчи, биринчи котиб

1970—1972 йиллар — Туркиянинг Ироқдаги элчихонасида биринчи котиб

1972—1974 йиллар — Туркия Ташқи ишлар вазирлигида биринчи котиб, иқтисод ва сиёсат бўлими мудири.

1974—1978 йиллар — Туркиянинг Эрондаги элчихонасида маслаҳатчи

1978—1980 йиллар — Туркия Ташқи ишлар вазирлигида бўлим мудирининг ўринбосари, бўлим мудири

1980—1984 йиллар — Туркиянинг Ватикандаги элчихонасида маслаҳатчи, маслаҳатчи вакил

1984—1986 йиллар — Туркия Ташқи ишлар вазирлигида маданият масалалари бўйича бўлим мудири

1986—1989 йиллар — Туркия Ташқи ишлар вазирлиги маданият бошқармаси бош директорининг ёрдамчиси

1989—1994 йиллар — Туркиянинг Катар давлатидаги элчиси

Француз тилини мукаммал билади. Уйланган, икки фарзанди бор.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги матбуот шўъбаси.

ПРЕЗИДЕНТЛАР УЧРАШУВИ

Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаевнинг таклифига мувофиқ 29—30 апрель кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Чўлпонота шаҳрида бўлди. Бу ерда Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат раҳбарларининг амалий учрашуви бўлиб ўтди.

Ўзаро ҳамжиҳатлик ва ишонч шароитида ўтказилган музокаралар чоғида томонлар давлатлараро ҳамкорликни янада ривожлантириш ва дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидладилар. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон раҳбарлари ўз мамлакатларидаги ижтимоий, сиёсий ҳолат ҳақида маълумот бериб, фикр алмашдилар.

Шунингдек уч давлат раҳбарлари Марказий Осиё минтақасида юзага келиб қолган иқтисодий ва сиёсий муаммолар хусусида ҳам ўз фикрларини баён қилдилар.

Қирғизистондаги учрашувда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги фаолиятини янада такомиллаштириш, шу пайтгача қабул қилинган ҳужжатларнинг амалий натижаларига эришиш масаласига ҳам жиддий эътибор қаратилди.

Давлат раҳбарлари қатор халқаро муаммолар хусусида ҳам ўз қарашларини баён этиб, Марказий Осиё минтақасига яқин бўлган ҳудудларда ҳарбий, сиёсий кескинликни тинч йўл билан ҳал этишга ва ўзаро манфаатларни кўзлаб фаолият кўрсатишга даъват этдилар.

Давлат раҳбарларининг учрашуви ниҳоясида қўшма баёнот қабул қилинди.

Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат раҳбарларининг бу учрашуви, бизнинг минтақамизда иқтисодий алоқаларни янада чуқурлаштириш учун хизмат қилади. Бундан ташқари, шу йилнинг январь ойида, Президентимиз Ислом Каримов томонидан таклиф қилинган ва Қозоғистон ҳамда Қирғизистон раҳбарлари томонидан қўллаб-қувватланган ягона иқтисодий макон барпо этиш ғояси ҳам тўлиқ ижобий баҳоланди.

Марказий Осиё минтақасида ягона иқтисодий ҳудуднинг амалда юзага келиши иқтисодий қийинчиликларни енгиб ўтишга, савдо айирбошлаш даражасини янада кўтаришга хизмат қилади. Бу ғоянинг аҳамиятини эндиликда, нафақат Марказий Осиё давлатлари, балки Ҳамдўстлик доирасида ҳам англаб етмоқдалар.

Уч давлат раҳбарлари Қирғизистон Республикасидаги табиий офат етказган зарарларни бартараф этиш бўйича аниқ таклифларни илгари сурдилар.

Анъанавий бўлиб қолган уч давлат раҳбарларининг Чўлпонота учрашуви давлатларимиз ва халқларимз ўртасидаги тарихий биродарликни ва ўз исботини топган ижобий силжишларни мустаҳкамлашда муҳим воқеалардан бўлиб қолиши шубҳасиздир.

30 апрель куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Қирғизистоннинг Чўлпонота шаҳридан Тошкентга қайтди. Пойтахт аэропортида юртбошимизни республика Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, Ўзбекистон Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Бугунги кун нафаси

● Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси А. Азизхўжаев, Ўзбекистон Ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов, Тошкент шаҳар Ҳокими А. Фозилбеков АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонасида бўлдилар. Улар Американинг таниқли сиёсий арбоби, АҚШнинг 37-президенти Ричард Никсон вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этдилар.

● Наманган шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси бир гуруҳ меҳнаткашлари Россия Президенти Б. Ельцин, Давлат думаси раиси И. Рибкинга Россия либерал-демократик партиясининг раҳбари В. Жириновский ва унинг ҳаммаслаклари Марказий Осиёдаги мустақил давлатларга нисбатан очиқдан-очиқ шовинистик фикрлар баён қилаётгани ва режалар тузаётганига норозилик билдириб, очиқ хат қабул қилдилар.

● Янги сайланиб, республиканинг суд идораларида ўз вазифасини бажаришга киришган судьялар «Судлар тўғрисида»ги қонунга мувофиқ Ўзбекистон Олий судида мустақил давлатимиз байроғи остида Конституция ва адолатга содиқ бўлишга тантанали равишда қасамёд қилдилар.

● Тошкентда «Ўзбекенгилсаноат» давлат уюшмаси корхоналарини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш масалаларига бағишланган республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

● Наманганда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аҳолига сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш муаммоларига бағишланган минтақавий семинар-кенгаш бўлиб ўтди.

● Тошкент вилоят ҳокимлигида Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳри тиббиёт ходимлари ўзаро ҳамкорлик қилиш шартномасини имзоладилар.

● 1 май куни маҳаллий вақт билан соат 17 дан 01 дақиқа ўтганда «Тошкент» марказий сейсмик станцияси ер силкинишини қайд этди. Зилзила маркази Тошкентдан 597 километр узоқликда, Афғонистоннинг тоғли ҳудудида рўй берган. Ер силкиниши Термиз, Қаршида — 5 балл. Самарқандда — 4, Бухорода — 3-4, Тошкентда — 2-3 балл бўлди.

● Ўзбекистоннинг Россия Федерациясидаги элчихонасида Москвадаги чет эл мухбирлари уюшмаси кенгашининг аъзолари билан учрашув бўлди. Унда чет эл журналистларига Ўзбекистонда бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар, Президент Ислом Каримов амалга ошираётган тинчликсевар сиёсат асослари ва унинг аниқ натижалари тўғрисида ахборот берилди.

● 4 майда Қоҳирада Фаластин озодлик ташкилоти ва Исроил ўртасида Ғазо сектори ва Иерихон шаҳрига чекланган мухторият бериш хусусида шартнома имзоланиши мўлжалланмоқда. Унда Россия ташқи ишлар вазири Андрей Козирев ва АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер бу шартнома ижроси учун кафолатчилар сифатида ҳозир бўладилар.

● Бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Бутрос Ғолий Ослога келади. У Норвегия раҳбарияти билан Босния муаммоси хусусида музокаралар ўтказишни режалаган.

КЎЧМАС МУЛК КИМ ОШДИ САВДОСИ

Ўтган куни Тошкентда биринчи кўчмас мулк ким ошди савдоси бўлиб ўтди. Ким ошди савдосига квартира, коттежлар, қурилиши тугалланмаган иншоотлар, меҳмонхона қўйилган эди.

Ким ошди савдосида бешта уч ва бешта тўрт хонали квартиралар жами 1 миллиард 244 миллион сўм-купонга сотилди. Улар ҳар бирининг нархи 92 миллиондан 160 миллион сўм-купонга тенг бўлди.

«Ўриқзор» мавзесидаги иккита коттеж эса 800 ва 950 миллион сўм-купонга, қурилиши тугалланмаган озиқ-овқат дўкони 1 миллиард 800 миллион сўм-купонга, қурилиши тугалланмаган саноат моллари дўкони 640 миллион сўм-купонга, қурилиши тугалланмаган чойхона салкам 2 миллиард сўм-купонга сотилди. «Ҳадра» меҳмонхонаси 8,8 миллиард сўм-купонга сотилди.

Мухбиримиз ким ошди савдоси комиссиясининг раиси, Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Баҳодир Хўжаевдан бўлиб ўтган ким ошди савдоси якунларини шарҳлаб беришни илтимос қилди.

— Ким ошди савдосига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда Наманган ва Бекободда бўлиб ўтган ана шундай савдолар тажрибасини ҳисобга олдик, — дейди Баҳодир Эргашевич. — Бу бизга ким ошди савдосини уюшқоқлик билан ўтказиш имконини берди. Савдога қўйилган 16 та кўчмас мулкнинг ҳаммаси сотилди. Бундан тушган маблағлар шаҳарликлар эҳтиёжлари учун, шаҳар инфраструктурасини ривожлантиришга, кам таъминланган фуқаролар учун муниципал уй-жойлар қурилишига сарфланади, албатта.

Комиссиямизга юридик ва жисмоний шахслардан ким ошди савдосида иштирок этиш учун 50 тага яқин буюртма тушган эди. Бироқ, бу тадбирга тайёргарлик кўриш даврида уларнинг ярмига яқини турли сабабларга кўра ким ошди савдосида иштирок эта олмасликлари маълум бўлди. Шундай қилиб, ким ошди савдосида 29 вакил иштирок этди. Бу ҳали фуқароларимиз ана шундай ким ошди савдоларига бироз эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлаётганликларини, рўй-рост айтадиган бўлсак бу қандай натижалар беришини кутаётганликларини кўрсатмоқда. Фикримча бугунги ким ошди савдосида иштирок этганлар жуда оқилона иш тутдилар. Унда ғолиб чиққанлар, айниқса қурилиши тугалланмаган иншоотларни харид қилганлар қатор имтиёзларга эга бўладилар. Жумладан, ана шундай иншоотларни харид қилганлар бир йўла унинг қийматининг 20 фоизини тўлайдилар. Қолган қийматни эса йил давомида тенг қисмларга бўлиб тўлашлари мумкин. Бу иншоотлар қурилишини «Тошкентқурилиш» корпорацияси ҳамда шаҳар капитал қурилиш бош бошқармаси ёрдамида ниҳоясига етказиш мумкин.

Биз кўчмас мулкнинг навбатдаги савдоси ўтказиладиган муддатини белгиламоқдамиз. Шундай экан, бундай ким ошди савдолари яна давом этади.

Аброр МАҚСУМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ТАШКИЛОТИНИНГ XXXII АНЖУМАНИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Ҳурматли ёшлар!

Сизларнинг бу анжуманингиз унутилмас сана — ташкилотингизнинг 75 йиллиги нишонланаётган бир пайтда ўтаётганлиги алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ёшлик — киши умрининг баҳори.

Ташкилотингиз ўтган давр мобайнида ёшларнинг чегара билмас ғайрат-шижоатини бирлаштириб, она-юрт равнақи, халқ манфаати учун хизмат қилиб келди.

Ўз сафига 62 минг кишини бирлаштирган Тошкент шаҳар ёшлар ташкилоти бугунги кунда ҳам истиқлолни мустаҳкамлаш, юртимиз ва мамлакатимизнинг келажаги йўлида ғайрат-шижоат, фидойилик кўрсатиб, ўзининг ғоят катта сиёсий, маънавий куч эканлигини намойиш этиб келяпти. Бу барчамиз учун муҳим ва қувончлидир. Бинобарин, биз шундай меҳнатсевар, тадбиркор, шижоатли ёшларимиз билан фахрланамиз.

Биз энг илғор ғояларини ўзида жо этган, энг демократик анъаналар негизида ривожланаётган ҳуқуқий-демократик жамиятни қуриш йўлидан бораяпмиз. Биз танлаган йўлнинг тўғрилиги, ҳаётийлиги ва келажаги порлоқ эканлиги ҳаётнинг тасдиғидан ўтяпти. Президентимиз олиб бораётган сиёсат кўпгина ривожланган мамлакатлар томонидан юксак баҳоланмоқда. Шу боис Ўзбекистонга бўлган қизиқиш ва ишонч тобора ортиб, биз билан ҳамкорлик қилиш ниятида бўлган давлатлар сони кўпайиб боряпти. Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар туфайли тараққиётимизга ҳалал бераётган барча тўсиқлар, ғовлар бартараф этилмоқда. Ўзбекистонда ишбилармонлик ва тадбиркорликни ривожлантириш учун барча шарт-шароитлар, қулайликлар яратилмоқда. Бу, ўз навбатида, ёшларнинг ўз қобилият ва истеъдодларини намоён этиши, кўпчиликни шу майдонга тортиш учун барча имкониятларни яратиб беради.

Қадрли укалар, сингиллар!

Сизларни бу шодиёнангиз билан яна бир бор қутлаб, янги жамиятни қуриш йўлидаги фаолиятингизда, ўқиш ва ишларингизда улкан муваффақиятлар тилайман.

Атҳамбек ФОЗИЛБЕКОВ.
Тошкент шаҳар Ҳокими.

ИСТИҚЛОЛ ҒОЯЛАРИГА СОДИҚЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ТАШКИЛОТИ XXXII КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

30 апрель куни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилотининг XXXII конференцияси бўлиб ўтди. Унда «Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилотининг 1991—1994 йиллар давомидаги фаолияти ҳисоботи ва ташкилотнинг Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи XXVI қурултойи қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари» ҳамда «Сайлов органларини шакллантириш тўғрисида»ги масалалар кўриб чиқилди.

Ўтган уч йил мобайнида шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда ёшлар муаммоларини ҳал этиш, уларни ижтимоий ҳимоялаш, ташкилот ва тармоқ тизимлари фаолиятини янгича иш юритишга йўналтириш борасида қатор тадбирлар ўтказилди. Айниқса, уларнинг БЛКЁИ тугатилгандан кейинги ўзига хос ўтиш даврига тўғри келгани ташкилот аъзоларидан янада кўпроқ фидойилик ва фаоллик талаб этди. Мавжуд қийинчиликларга қарамай, «Тошкент шаҳрида ёшлар сиёсатини амалга оширишнинг асосий йўналишлари» ишлаб чиқилди, талабаларнинг тадбиркорлик ва ўзаро ҳамкорлик концерни, талабалар меҳнат биржаси таъсис этилди, мактаб корхоналари марказига асос солинди, спорт мусобақалари, танловлар ўтказилди.

Муҳими уларнинг кўпи анъанавий бўлиб қолди. Қолаверса, Ёшлар Иттифоқи аъзоларининг сони қисқа муддат ичида 62 мингга етди. Бу ҳам унинг ёшлар ўртасидаги обрў-эътибори ортаётганидан далолат беради.

Бу Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбековнинг анжумандаги нутқида алоҳида таъкидланди. У пойтахт ёшларига ташкилотнинг 75 йиллиги ва ушбу конференция муносабати билан табрикномани топширди. (Табрикнома газетада эълон қилинмоқда).

Анжуманда сўзга чиққанлар ютуқлар билан бир қаторда, муаммолар, камчиликлар хусусида сўз юритдилар. Жумладан, Тошкент иқтисодиёт университети аспиранти Ботир Зиёрхўжаев бозор иқтисодиётига ўтиш даврида тадбиркорлик билан шуғулланиш истагидаги ёшларни қўллаб-қувватлаш зарурлиги, иккинчи тиббиёт институти ўқитувчиси Шарофиддин Тўлагановнинг ёш авлодни маънавий қадриятларимиз руҳида тарбиялашга эътиборни кучайтириш лозимлиги ҳақида фикр ва мулоҳазаларини баён этдилар.

Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилоти биринчи котиби Равшан Абдуқодиров ташкилотнинг келажак режалари, мақсад ва вазифалари ҳақида маъруза қилди. Нотиқ ўз нутқида асосий диққат-эътибор шаҳар ҳокимлигининг барча соҳаларда олиб бораётган туб ислоҳотларини қўллаб-қувватлаш, уларни амалга оширишда амалий ёрдам беришга қаратилиши лозимлиги, шунингдек йигит-қизларни касбга йўналтириш, тадбиркорларга уларнинг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, давлат томонидан молиявий ёрдам олишга мадад бериш бугунги кун талаби экани хусусида тўхталди.

Музокараларда, шунингдек, «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокими Шамил Болабеков, Юнусобод туман ёшлар ташкилоти котиби Алишер Аҳмедов, Тошкент метрополитени бошлиғининг ёшлар масалалари бўйича ёрдамчиси Тўлқин Арзиев, авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ёшлар ташкилоти котиби Жамила Оқилова ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Анжуманда Равшан Абдуқодировни Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилотининг биринчи котиби этиб сайлашди.

Конференция қатнашчилари Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов номига мактуб қабул қилдилар. Унда шаҳар ёшларининг юртбошимиз томонидан ўтказилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни қўллаб-қувватлашлари, истиқлол ғояларига доимо содиқ бўлиб қолишлари изҳор этилган.

Анжуманда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби Маҳмуджон Расулов, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитасининг биринчи котиби Алишер Тешабоев иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилотининг 75 йиллигига бағишланган байрам тадбирлари ўтказилди.

Соат 16 да Алишер Навоий номли театр биносида катта байрам концерти намойиш этилди.

Тошкент шаҳар ёшлар ташкилотининг 75 йиллиги муносабати билан Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков номидан қабул маросими ўтказилди.

Шуҳрат ЗОКИРОВ.

◎ СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар ташкилотининг XXXII конференциясида.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДА ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ҚЎМИТАСИДАН

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Давлат мукофотлари қўмитаси Ўзбекистон Республикасининг Абдулла Қодирий номидаги 1994 йилги Давлат мукофотларига асарлар тақдим этиш учун қўшимча қабул эълон қилади.

Асарлар тақдим этишнинг қўшимча муҳлати шу йилнинг 2 майидан 2 июнигача.

Асарларни тақдим этиш ва уларга ҳужжатлар тайёрлашга оид барча масалалар юзасидан қўмитанинг қуйидаги манзилига мурожаат қилиш мумкин: Тошкент шаҳри — 700000, Абдулла Тўқай кўчаси, 1-уй, 28-хона. Маълумот учун телефон — 34-93-22.

* *Президент Фармони—амалда*

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШЛАРИГА КЎЛАМ ВА СУРЪАТ

* *Долзарб мавзуда*

ИСТИҚБОЛЛИ ДАСТУР

ЯҚИНДА матбуотда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Республикада уй-жой қурилишини рағбатлантириш ва ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида» қарори эълон қилинди. Унда айниқса якка тартибдаги уйларни қуриш ҳамда кам таъминланган, кўп болали оилаларни бу борада ижтимоий ҳимоя қилишга катта эътибор берилди.

Хўш, ана шу ва бошқа ҳукумат қарорларига жавобан республикамиз, хусусан Тошкент шаҳар қурувчилари қандай ишларни амалга оширишмоқда? Пойтахтда энг катта қурилиш ташкилотларидан бири бўлган «Тошкентқурилиш» давлат-ҳиссадорлик қурилиш корпорацияси раиси Тоҳир Зокиров билан бўлган суҳбатимиз ҳам ана шу йўналишда бўлди.

— Ҳукуматимизнинг юқоридаги ва бошқа қарорлари биз қурувчиларга катта имкониятлар очиб бермоқда. Масалан, корпорациямиз бу йил давлатдан ер олиб ўз маблағидан ҳамда банкдан олган қарз ҳисобига якка тартибдаги уйлар қуриш имкониятига эга бўлди. Қурувчилар бу турар жой биноларини буюртмачи лойиҳаси асосида қуришяпти. Якка тартибдаги қурилган уйларнинг ижобий томонларидан бири шундан иборатки, биз уни сотишимиз, ижарага беришимиз мумкин. Мисол учун шу йил май ойида юқоридагига ўхшаган бир нечта хонадон ҳамда уйларни ким ошди савдосига қўйиш ниятимиз бор.

— Айни пайтда бундай уйлар шаҳримизнинг қайси жойларида қурилмоқда?

— Яқинда пойтахтнинг Лоҳутий кўчасида шундай уйлардан иккитасини фойдаланишга топширдик. Ва шу кўчада якка тартибдаги турар жой биноларининг яна тўрттасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Умуман шаҳар бўйича 51 та уйда бинокорларимиз томонидан қурилиш-тиклаш ҳамда пардозлаш ишлари олиб борилаяпти.

Бундан ташқари шаҳримизнинг «Қурувчи» мавзесида 9 қаватли иккита ширкат услубидаги уйда бинокорларимиз ишлашмоқда. Бунда корпорациямизга қарашли биринчи ҳамда йирик ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинатлари бунёдкорлари тер тўкишмоқда.

— Бу уйларда яшаш учун шарт-шароитлар ҳам жаҳон андозалари шартларига жавоб берса керак?

— Албатта, биринчидан биз бу уйларни тўла тайёр ҳолида топширамиз. Қурилаётган кўп қаватли уйларда фақат бўш хонани эмас, балки ёғоч жиҳозлар, телефон аппаратлари ва бошқалар бор. Бир сўз билан айтганда бу уйларда яшовчилар учун ҳамма шароитлар мавжуд.

Ундан кейин Сергели ва бошқа жойларда қурилаётган якка тартибдаги уйларнинг олдида томорқа ерлари ҳам бор. Ҳозир бу уйни қўшиб ҳисоблаганда 6—10 сотиҳни ташкил этмоқда. Уй эгалари шу ерларга ҳар хил экин экиб олишларига ҳам имконият яратилган.

— Корпорациянинг шу йил уч ой ичида бажарган ишлари ҳақида гапириб берсангиз.

— Қурувчиларимиз ўтган уч ой ичида 62566 квадрат метр турар жой биноларини фойдаланишга топширишди. Ўтган йил шу муддат ичида 50944 квадрат метр уй-жой қуриб битказилганди. Яъни ўтган йилга қараганда бинокорларимиз 11622 квадрат метр кўп турар жой биноларини ниҳоясига етказишга муваффақ бўлишди.

Биз бунда кўпроқ ширкат ҳамда якка тартибдаги уйларни қуришга эътиборни қаратдик. Масалан, шу йил февраль ойининг ўзида 9983 квадрат метр ширкат усулидаги турар жой бинолари фойдаланишга топширилди. Қуриб битказилган «Белтепа» мавзесидаги ҳар бири 81 хонадонли иккита уй ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бунёдкорлар март ойида ҳам ёмон ишлашгани йўқ. Бу ойда улар умумий сатҳи 52583 квадрат метрни ташкил этган биноларни фойдаланишга тахт қилиб қўйишди. Гапимиз қуруқ бўлиб қолмаслиги учун бунга бир нечта мисоллар келтирсак. Шу ойда «Сергели-5» мавзесида 9 қаватли ширкат асосидаги уй қуриб битказилди. 36 хонадондан иборат турар жой биносида бунёдкорлик ишларини 1-уйсозлик комбинати қурувчилари ниҳоясига етказишди. «Иззат» даҳасида эса 90 хонадонга мўлжалланган уй фойдаланишга топширилди. Бу ишни корпорациямизга қарашли йирик ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинати бинокорлари амалга оширишди. Айни пайтда хонадон эгалари бинога кўчиб кириш арафасида.

Лекин қилинган ишларни таъкидлаган ҳолда қурилаётган биноларнинг сифатидан кўнглимиз тўлмаётганлигини ҳам айтмоқчиман. Шунингдек, ҳозир ҳам қурувчиларимиз баъзи бир хом ашёларни топишда қийналишаяпти. Кейинги вақтларда айниқса ғиштга бўлган эҳтиёж сезилмоқда эди. Ишчи ва хизматчиларимиз ана шуларни ҳисобга олиб пойтахтимизнинг Сергели туманида ғишт заводи қуришга аҳд қилишди. Бу йилига 30 миллионта пишиқ ғишт ишлаб чиқариш қурбига эга корхона бўлиши керак эди. Яқинда бунёдкорларимиз ана шу корхонанинг биринчи навбатини ишга туширишди.

— Буларнинг ҳаммаси яхши. Лекин пойтахтимизда кам таъминланган ва кўп болали оилалар ҳам бор. Ҳукуматимиз қарорларида ана шу тоифадаги фуқароларимизни ижтимоий ҳимоялаш тўғрисида ҳам гап боради. Бу борада қандай ишлар амалга оширилиши кўзда тутилган?

— Тўғри гап. Чунки кам таъминланган кўп фарзандли оилалар ширкат ёки якка тартибдаги уйларни сотиб олишга қурби етмайди. Шунинг учун ҳозирги пайтда ана шу кишилар ишлаётган корхона ва ташкилотлар уларни ўз ҳимоясига олиши керак. Биз эса ўз навбатида бундай корхоналар берган буюртмаларни тез ва сифатли бажаришга эришишимиз зарур. Бизнинг буюртмачиларимиз орасида бундай ташкилотлар кўп. Масалан, яқинда «Тошқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси буюртмаси асосидаги уйни фойдаланишга топширдик. Март ойида қурувчиларимиз томонидан битказилган Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига қарашли «Ўзгариш» мавзесидаги уй ҳам шулар жумласига киради.

Республикамиз ҳукумати ҳам ана шу кам таъминланган ва кўп фарзандли оилаларга уй сотиб олишда кўплаб имтиёзларни яратмоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 31 март қарорида ҳам бу алоҳида таъкидланган. Умуман олганда Президентимиз Фармони ва ҳукумат қарори уй-жой қурилишини ривожлантиришнинг кенг кўламли, истиқболли дастури бўлди.

Суҳбатдош
Ғулом ЮСУПОВ.

«ФАРОИС» БАРПО ЭТАЯПТИ

Суратли лавҳа

ЯҚИНГИНАДА ўз фаолиятини бошлаган «Фароис» ишлаб чиқариш тижорат фирмаси фаолияти кўзга ташланиб бормоқда. Уй-жойларнинг тўла-тўкис қуриб битказилишида асосий буюртмачи ташкилот саналадиган бу фирма ҳозирги кунда шаҳримизнинг деярли барча туманларида уй-жойлар бунёд этишни жонлантириб юборишди. Биз фирма буюртмаси билан Сергели-5 даҳасида қад ростлаётган туркум уйларнинг қурувчилари билан суҳбатда бўлдик.

— Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қиёслайдиган бўлсак қурилишда анчагина бурилиш ясадик, — дейди қурувчилар участкасининг бошлиғи Зокир Султонбеков. — Бу, албатта, буюртмачининг талаби ва таклифининг қатъийлигида деб биламан. Чунки «Фароис» фирмасининг буюртмасига кўра айни вақтда, катта ишни бошлаб юбордик. Ҳар бири 54 хонали ёш оилаларга мўлжалланган 10 та уйнинг дастлабки бештасининг пойдеворлари тикланмоқда. Бу ишда 6 та бригаданинг 80 нафар ишчиси тинимсиз меҳнат қилишаётир. Бошқармамиз, яъни 6-уй-жой қурилиш комбинатига қарашли 26-қурилиш бошқармаси мутасаддилари ҳам буюртмачиларнинг барча талаб-истаклари тўла-тўкис қондирилишига астойдил ҳаракат қилишаётир.

Биз билан ҳамкорликда шаҳримиздаги бошқа қурилиш ташкилотлари, 2-механизация бошқармаси, 3-пардозлаш ишлари бошқармаси, 1 ва 8-қурилиш бошқармалари ҳам меҳнат қилишяпти.

Иш юритувчи Зикрилла Раҳматуллаев фақат ишни яхши ташкил этибгина қолмай, балки қурувчиларнинг моддий ва маънавий манфаатдорликларини ҳис этиб меҳнатни ташкил этаётир. Дастлаб иншоотда бунёдкорлар учун етарли қулай шароитлар йўқ эди. Буни ҳисобга олиб жамоа ўзи учун тушликда бемалол овқатланиш ва хордиқ чиқариш учун шароит яратиб олди. 1-уйсозлик комбинати томонидан эса ҳар бир қурувчи учун тушликка қўшимча 1,5 минг сўм миқдорида пул ҳам ажратилди.

Маълумки, қаерда аҳиллик ва уюшқоқлик бўлса, ўша жойда иш енгил кўчади. Албатта, бу ишда бригадирнинг роли катта. Яша Юшуваев, Эркин Зоиров, Маҳмуд Шомансуров, Валера Писменний, Осим Матниязовлар ишнинг кўзини биладиган ана шундай бригадирлардан саналади. Мана шундай шижоатлари туфайли буюртмачилар ишончи оқланмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

СУРАТЛАРДА: бригадир Мажид Маманазаров янги лойиҳани кўздан кечирмоқда; пайвандчи Абдураим Ваҳобов пайванд ишлари билан банд.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

* *Шахсий иморат эгалари учун*

МИЛЛИЙ ХУСУСИЯТЛАР ҲИСОБГА ОЛИНГАН

КИМ ҳам шахсий уйи бўлишини хоҳламайди дейсиз. Бироқ ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида якка тартибда уй-жой қуришнинг ўзи бўладими? Узоқ йиллардан бери кўпчиликни ўйлантириб келаётган бу саволга Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республикада уй-жой қурилишини рағбатлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ижобий жавоб берди. Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раиси Азиз Валиевич Ғаниев билан суҳбатимиз ҳам шу ҳақда бўлди.

— Ушбу Фармон халқимиз томонидан зўр мамнуният билан кутиб олинди, — дейди у. — Чиндан ҳам бу ҳужжатни Президентимизнинг республикадаги уй-жойга муҳтож оилалар ва аҳоли қатламларининг келажагини ўйлаб қилаётган ғамхўрлиги белгиси деб тушунмоқ керак. Қолаверса республикада туғилиш ҳисобига аҳоли сонининг мунтазам ортиб бораётганлиги, бозор иқтисодиёти туфайли молия бюджети ҳисобидан қурилаётган уйлар миқдори йилдан йилга камайиб кетаётганлиги, шунингдек ҳозир бизда ўз ҳисобидан қурилиш ишларини олиб бориш имкониятига эга бўлган жуда кўплаб корхона, муассаса ва ташкилотлар пайдо бўлаётганлиги шундай йўл тутишга мажбур этмоқда.

Шу ўринда хўш, кам таъминланган ёки кўп болали ночор оилаларга якка тартибдаги уйлар қуриш учун имтиёзлар бериладими, деган савол туғилиши табиий. Бу ҳақда юқоридаги ҳужжатда тўла тушунтириш берилган. Чунончи, давлат мулки объектларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдан ҳамда уй-жой қурилиши учун ер участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқи берилганлиги учун тўловдан тушадиган маблағнинг камида 50 фоизи ана шундай муҳтож оилаларнинг уй-жой қуришлари учун ёрдам сифатида ажратилади.

Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги якка тартибдаги уй-жой қуриш мақсадлари учун республика бюджетидан 90 миллиард сўм-купон ажратади.

Кўп болали, муҳтож оилалардан хусусий иморат солувчилар учун кредитлар уй-жой қийматининг 70 фоизи миқдорида 15 йил муддатга йиллик ўн беш фоизи ҳисоб-китоб шарти билан берилади.

Шунингдек, Фармонда бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ва бошқа юридик шахсларга якка тартибда ва кооператив уй-жой қурилишини амалга ошираётган ходимларга пай бадалларини тўлашда ва кредитни қайтаришда ўз маблағлари ҳисобидан молиявий ёрдам кўрсатиш бўйича шартнома контрактлар тузиш ҳам тавсия этилган.

Бундан ташқари республикада ишлаб чиқариладиган ва якка тартибда уй-жой қурувчиларга ҳам уй-жой қурилиш кооперативларига сотиладиган бинокорлик материалларини, шунингдек уй-жой қурилишида амалга ошириладиган қурилиш ва махсус монтаж ишларини қўшилган қиймат солиғидан озод қилиш кўзда тутилган.

Албатта, қандай уй қуриш ҳар кимнинг хоҳишига боғлиқ. Унинг квадрат метри қандай бўлади, қанақа ғиштдан қурилади, ванна ёки ҳаммоми бўладими, йўқми бу ҳам уй эгасининг ихтиёрида. Фақат қурилишни олиб бораётганда икки нарсани эсдан чиқармаслигингизни истардик. Биринчиси, одамлар хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига риоя қилиш, иккинчиси эса бизнинг сейсмик зонамизда қурилган бинонинг муҳандислик ҳолати мустаҳкам бўлишини унутмаслигингиз керак.

Назаримда, шу ҳақда гап борганда якка тартибда уй-жой қуриш истагидаги кишилар бу хусусда дастлаб кимга мурожаат этишлари керак, деган муаммони ҳам унутмаслик лозим кўринади. Биринчи галда бундай кишилар маҳаллий ҳокимиятга мурожаат этадилар. У ерда уларнинг аризалари кўриб чиқилиб, қурилиш жойи белгилаб берилади. Шу ерда уларга қурилиш учун зарур бўлган барча лойиҳа-ҳужжатлар тавсия этилади.

Маҳмуд ОРИПОВ.

⊙ СУРАТЛАРДА: якка тартибда қуриладиган, миллий хусусиятлар ҳисобга олинган уйлар лойиҳалари акс эттирилган.

Лев Гусейнов олган суратлар.

* *Яхшилар ёди*

ФАНДА НОМ ҚОЛДИРГАН

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ тиббиёт фани ҳақида гап кетганда, беморларни сил касаллиги чангалидан қутқарган, дардига малҳам бўлган, Ўзбекистонда фтизиатрия мактабига асос солган, тиббиёт фанида ўчмас из қолдирган марҳум академик Шокир Олимович Олимов номини эслаш ҳам қарз, ҳам фарздир.

Тошкент шаҳрининг ҳунарманд оиласида туғилиб, вояга етган Шокир Олимовни ёшлигидан тиббиёт фанига бўлган қизиқиш, одамлар дардига малҳам топиш истаги Самарқанд тиббиёт олийгоҳига етаклади. Бу даргоҳда тиббиёт фанининг сир-асрорларини қунт билан ўрганар экан, туберкулез — сил касаллигини ўрганувчи фтизиатрия соҳаси уни жуда қизиқтириб қолди. Ўттиз бешинчи йилда Самарқанд тиббиёт олийгоҳини тугатган Шокир Олимов ўзининг қирқ йилдан ортиқ илмий ва амалий фаолиятини фтизиатрияга бағишлади.

Ўзбекистон сил илмий-тадқиқот институтида ўз фаолиятини оддий ординаторликдан бошлаган Шокир Олимович ўзининг меҳнатсеварлиги, билимга чанқоқлиги, ташкилотчилик қобилияти билан эл эътиборига тушди, шифокор сифатида ҳурмат қозонди.

Маълумки, Ўрта Осиё республикаларида, жумладан Ўзбекистонда табиати кўпгина хасталикларга шифо берадиган масканлар кўп. Фарғона водийсидаги Ҳамза номидаги санаторийда бош шифокор бўлиб ишлаган ёш олим сил билан хасталанган бемор организмига тоза тоғ ҳавосининг шифобахш таъсири ҳақида номзодлик диссертациясини ёқлади. Урушдан кейинги йилларда ўзбеклардан биринчи бўлиб у Москвага, докторантурага ўқишга борищга муяссар бўлди. Ёш олим ўзининг докторлик диссертациясида сил хасталигининг Ўзбекистон шароитида кечиши, сил эпидемиологиясининг ўта муҳим муаммоларини ёритиб берди. Шундан сўнг Ўзбекистон сил илмий-тадқиқот институти директори лавозимида ишлаб, республикамизда фтизиатрия мактабига асос солди.

Республикамизнинг ҳамма вилоятларида сил хасталигини аниқлаш, даволаш ва олдини олиш каби масалаларни ўрганиш учун Шокир Олимович ташаббуси билан етук олимлар, шифокорлардан иборат экспедициялар ташкил қилиниб, жойларда профилактика ишлари олиб борилади. Қашқадарё, Сурхондарёда элликинчи йилларда сил касаллигининг авж олишини тўхтатибгина қолмай,балки камайтиришга эришишда олимнинг хизматлари катта бўлган. «Пахталик кўл», Парда Турсун номли сил санаторийларини ташкил этди.

Академик Шокир Олимовнинг илмий фаолияти қатор монографиялар ва илмий мақолаларда ўз аксини топган. Олим Ўзбекистон шароитида, айниқса қишлоқда сил хасталигининг ўзига хос хусусиятларини ўрганишга, даволашда янги, такомиллашган усулларни амалиётга тадбиқ этишга алоҳида эътибор берди. Ўзининг билими, қалбининг қўрини шогирдларига беришга, минглаб шифокорларга устозлик қилишга интилди. Тошкент врачлар малакасини ошириш институти сил хасталиклари кафедрасига бошчилик қиларкан, у фтизиатрия соҳаси бўйича амалиёт учун етук, малакали кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берди. Шу боис унинг раҳбарлигидаги Ўзбекистон сил илмий-текшириш институти нафақат ўлкамизда, балки Ўрта Осиё ҳудудида силга қарши курашни ташкил қилувчи марказга айланди.

Шокир Олимович ўзбек олими номини дунёга таратди. У АҚШ, Италия, Польша, Ҳиндистон каби мамлакатлардаги халқаро анжуманларда илмий маърузалар қилди, ўз тажрибалари билан фикр алмашди. Шокир Олимов номи Чикагода нашр қилинган «Бутун дунё илмий фанидаги машҳур олимлар» китобида келтирилгани. унинг халқаро миқёсда тан олинганининг ифодасидир.

Ш. Олимов номидаги Ўзбекистон фтизиатрия ва пульмонология илмий-тадқиқот институти қошида устоз мураббий, камтарин инсон хотирасини абадийлаштириш мақсадида унинг ҳаётини, илмий-амалий фаолиятини акс эттирувчи музей ташкил этилган. Бугунги кунда бу музейни янги кўргазмалар билан тўлдириб, муқаддас зиёратгоҳга айлантириш каби эзгу ниятимиз бор. Токи устоз музейига кирган ҳар бир одам ўз ишининг фидойиси бўлган, умрининг сўнгги дақиқаларигача «фтизиатрияга бахшида этган етук олим хотирасини ёдга олсин.

Абдувоҳид СОДИҚОВ,
Шокир Олимов номидаги Ўзбекистон фтизиатрия ва пульмонология илмий-тадқиқот институти шифохонасининг бош шифокори, тиббиёт фанлари доктори.

* *Келажагимиз—мактабда*

Муаллим масъулияти

БИЗ, муаллимлар олдида келажаги буюк давлат бўлмиш жамиятни яратадиган ва унда ҳаёт кечирадиган ёшларни тарбиялаш ва камолатга етказишдек масъулиятли вазифалар турибди. Бинобарин, мустақил давлатимиз пойдеворини мустаҳкам қилиб қуриш, келажакда уни етук ривожланган давлатлар қаторига қўшиш ҳозирги ёшлар, яъни мактаб ўқувчилари қўлидадир. Бундай ёшларни Ватаннинг муносиб фарзандлари этиб тарбиялаш юқорида айтиб ўтганимдек кўпроқ мактаб педагогика жамоаси зиммасига тушади. Шу жиҳатдан олганда бизнинг аҳил жамоамизнинг ўқувчиларга таълим ва тарбия бериш борасида олиб бораётган камтарона ишларига тўхталиб ўтишни лозим деб топдик.

Шуни айтиш керакки, мактабимизда турли миллатдаги 1300 дан ортиқ болаларга 100 дан ортиқ турли миллатга мансуб бўлган муаллимлар дарс беришади. Дарсларимиз ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Ўқувчиларнинг пухта билим олишлари, ўз вақтларини мазмунли ўтказишлари учун ҳамма шароитлар муҳайё этилган. Дарслар кабинет усулида олиб борилади. Мактабимизда катта кино хонаси, кутубхона, спорт билан шуғулланадиган хона ва замонавий ошхона ўқувчилар ихтиёрида. Бу нарсаларнинг ҳаммаси ўқувчиларнинг дарсларни пухта эгаллашларига замин яратмоқда. Ҳа, дарвоқе, мактабимизда шу боисдан бўлса керак, турли фанлардан семинар-дарслари ўтказиб турилиши ҳам яхши анъанага айланмоқда. Яқинда чет тилидан семинар-дарс ўтказилди. Унда шаҳримизнинг бошқа мактабларидан ташриф буюрган ўқитувчилар ҳам иштирок этишди. Немис тили ўқитувчиси Холида Икромованинг дарси семинар қатнашчиларига манзур бўлди. Семинар давомида ўқитувчимизнинг дарсини тажриба сифатида оммалаштиришга қарор қилинди.

Мактабимиз ўқувчилари орасида кимё, физика, математика фанларига иқтидорлари кучли бўлган қизлар ва болалар бор. Ана шуни ҳисобга олиб биз бу фанларни чуқур ўргатадиган синфлар очганмиз. Бундай иқтидорли ўқувчиларга олий тоифали ўқитувчилар дарс берадилар. Бундан ташқари иккита лицей синфимиз ҳам бор. Алифбесиз ўқитиш учун тажриба синфини очган эдик, бу нарса ҳам ўз самарасини беряпти. Шу синфдаги ўқувчилар ҳозир китобларни бемалол ўқиб, унинг мазмунини сўзлаб бера оладилар.

Маълумки, ўзбек тилига давлат мақоми берилгандан кейин ҳамма жойларда бўлгани каби таълим ва тарбия масканларида ҳам бу масалага эътибор кучайтириладиган бўлди. Шу нуқтаи назардан олганда мактабимизда ҳафтанинг ҳар жума куни давлат тилида гаплашиш куни деб эълон қилинганлиги айни муддао бўлди. Шу куни рус муаллимлари ҳам, рус синфида ўқийдиган ўқувчилар ҳам ўзбек тилида гаплашадилар. Мактаб илмий бўлим мудири Мукаррам Салимова рус ўқитувчиларига ўзбек тилини ўрганишлари учун амалий машғулотлар олиб боради. Мактабда олиб борилаётган барча тадбирлар ўқувчиларнинг фанлардан пухта ўзлаштиришига эришишларига қаратилмоқда. Буни учинчи чорак якунига бағишланган педагогик йиғилишда келтириб ўтилган далиллардан ҳам яққол кўриш мумкин. Натижа шуни кўрсатдики, учинчи чоракда ўқувчиларнинг фанлардан ўзлаштириши ва хулқи биринчи ва иккинчи чоракларга қараганда анча баланд бўлди. Биз, муаллимлар ўқув йилини икки баҳоларсиз, яхши ва намунали хулқ билан якунлашни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Бу билан биз фарзандлар камолоти йўлида ўз олдимизга қўйилган масъулиятли вазифаларни бажаришга ҳисса қўшган бўламиз.

Машҳура АЛИМОВА,
Тошкентдаги 97-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси.

* *Туман солиқ инспекцияларида*

ФУҚАРОЛАРГА ИМКОНИЯТ

ҲАМЗА тумани давлат солиқ инспекцияси ўз фаолиятини бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай, жамоамизда талайгина ишлар амалга оширилди. Ёш, тиришқоқ, ўз ишини пухта эгаллаган ходимларимиз айни вақтда Президентимиз ва Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгаши томонидан чиқарилаётган қарор ва қонунларни амалга оширa бориб, тумандаги мавжуд 1300 дан ортиқ (мулк шаклидан қатъий назар) корхона, муассаса ва ташкилотларда давлат солиқ турлари бўйича солиқ тўлов ва бадалларни ўз вақтида тўла ўтказилишининг назорати юзасидан самарали ишларни амалга оширмоқдалар. Ўтган йил мобайнида 14 маротаба солиқ қонунларини ўрганиш семинар мажлислари ўтказилди. Корхона,маҳалла жамоаси ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Натижа эса ёмон бўлгани йўқ, режаланган 1993 йилнинг бюджет тушуми 107 фоизга бажарилди. Бу 4 миллион сўмдан кўп демакдир.

Солиқ қонунларини ҳаётга тадбиқ этишда инспекция ходимлари кўрсатаётган ёрдамларига қарамай айрим корхона ва ташкилотларда солиқ қонунларини бузиш ҳоллари учраб турибди. Ўтган йил ўтказилган 538 тафтиш натижасида 290 ташкилотда солиқ қонунлари бузилиши аниқланди. Бюджетга қўшимча 5 миллион сўмдан зиёд пул ундириб олинди. Қонунни бузган 122 ташкилотга 7 миллиондан зиёд молиявий жарима, 416 корхона раҳбари ва бош ҳисобчисидан 1 миллиондан кўпроқ маъмурий жарима ундириб олинди. Бу боқимандалик корхоналарда ҳисоб-китоб ишларини аниқ юритилмаслиги, сотилган маҳсулотларга тўловларни талаб қилиш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигидан келиб чиқаётир.

Туманда ўтган йили 646 фуқаро якка меҳнат фаолияти билан шуғулланиб, тадбиркорликни амалга ошириш истагида рўйхатдан ўтганди. Бугунга келиб, 1200 га яқин фуқаро ҳисобга олинди. Бундан кўриниб турибдики, Президентимиз томонидан тадбиркорликка очилган кенг йўл ўз самарасини бермоқда. Жамоамизда тадбиркорликка иштиёқманд бўлан фуқароларга ҳар куни тушунтириш ишлари ва ҳал бўлмаётган муаммоларини бартараф этиш йўлида ўз маслаҳатларини аямаётирлар. Шу ўринда бир фикрни айтиб ўтмоқчиманки, фуқаролар тижорат ёки тадбиркорлик билан шуғулланишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйган эканлар бунга ҳеч ким тўсқинлик қила олмайди. Уларга иш юритишлари учун кенг имкониятлар яратилган.

Азмитдин СУЛТОНОВ,
Ҳамза тумани давлат солиқ инспекцияси бошлиғи.

*Фан уфқлари

ЖАҲОН ТИЛШУНОСЛИГИ КЎЗГУСИДА

ҲАР бир халқнинг маънавий бойликларидан бири унинг тилидир. У эса фақатгина муайян халқ орасида эмас, балки турли халқлар орасида ҳам муҳим алоқа воситаси вазифасини ўтайди. Шу нуқтаи назардан республикамизда ўзбек тилидаги атамалар бўйича кенг кўламда ишлар олиб борилаётгани мақсадга мувофиқдир.

Атамалар бирор нарса ёки ҳодисага атаб муайян халқ томонидан қўйилган номлардир. Тилимизда ижтимоий ҳаётнинг ҳар бир соҳасига оид атамалар мавжуд. Улар ўз тилимизда ифодаланиб қолмай, балки шарқий ёки ғарбий тиллардан ҳам ўзлаштирилганлиги сир эмас. Чунки дунёдаги ҳар қандай тил бошқа тилдаги муайян атамани ўз сўзи орқали ифодалаш хусусиятига эга эмас.

Талабалик чоғимда «Олмон, рус ва ўзбек тилларидаги мусиқа атамаларининг бир тилдан иккинчи тилга таржима қилиниши» мавзусидаги илмий изланишларим натижасида шунга амин бўлдимки, ўзбек тилидаги мусиқа атамаларнинг (бу соҳадаги айрим атамаларнинг тилимизда пайдо бўлишида форс-тожик тилининг аҳамияти ҳам эътиборга олиниши керак) деярли барчаси олмон ва рус тилларига ўзлигича, яъни таржимашунослиндаги транслитерация усули билан берилган. Масалан, рубоб — «рубаб», дутор — «дутар», доира — «доира» ва ҳоказо.

Бундай ҳолларда нотаниш атаманинг моҳиятини очиб бериш учун, айниқса, бадиий асарларда, изоҳли таржимани транслитерацияга қўйиб қўллаш мақсадга мувофиқ. Бироқ «ғижжак»нинг рус тилига «скрипка» ёки «скрипка» ўзбек тилига «ғижжак» деб берилиши тўғри эмас. Чунки бу мусиқа асбоблари ташқи кўринишидан бир-бирларига ўхшасалар-да, улар ҳам шакл, ҳам оҳанги жиҳатидан анча фарқ қиладилар. Лекин олмонларнинг «гайге»си русларнинг «скрипка»си билан деярли бир хил хусусиятларга эга. Шунинг учун «гайге» олмон тилига «скрипка» деб ва аксинча таржима қилиниши мумкин.

Рус тилидаги мусиқа атамаларининг аксарияти ҳам ўзбек тилида тўғридан-тўғри берилади. Бироқ олмон тилидаги мусиқа атамаларини ўзбек тилига ўгиришда бу усулдан фойдаланиш доимо ҳам қўл келавермайди.

А. В. Фёдоров ўзининг «Основи теории перевода» китобида атамаларни бир тилдан иккинчи тилга таржима қилишнинг бешта усули бор, деган хулосага келади ва уларни изоҳлаб беради. Мана шу усулларнинг бирида нотаниш бўлган муайян, таржима қилинаётган тилга таниш бўлган атама орқали берилиши мумкин, дейилади. Шунинг учун ҳам биз «гайге»ни скрипка, «клавиер»ни «пианино», «флёте»ни «флейта» деб таржима қилишимиз мақсадга мувофиқдир.

Транслитерация муайян атаманинг бир тилдаги ёзувини бошқа тил орқали ифодалаш усули экан, унга худди ўша тил имкониятларидан келиб чиққан ҳолда ёндошилиши кўзда тутилади. Худди ана шу ҳол олмон тилида тескарисига амалга оширилган.

Ҳар бир тилда омоним, синоним, архаизм, историзм, неологизм каби тушунчалар мавжуд. Улардан асоссиз фойдаланишимиз, жаҳон тилшунослиги очиб берган қонуниятларни инкор этишга, қолаверса, нотўғри фикр юритишимизга олиб келиши турган гап.

Гарчанд подшо, хон, юзбоши, элликбоши каби сўзларга эскириб қолган сўзлар сифатида қаралса-да, айни пайтда вазир, ҳоким, туман каби сўзларнинг ўз мавқеларининг тикланиб яна қўлланилаётганлиги тилимизга бўлган эътибордан далолатдир.

Ўзбек тилида хорижий атамалар ҳам талайгина. Булар студент, аспирант, университет, доцент, декан, ректор, доктор, республика, роман, журнал, журналист, аэропорт, компьютер, телевизор каби сўзлардир. Уларнинг аксарияти тилимизга француз, олмон тилларидан, кўпи эса инглиз тилидан рус тили орқали кириб келган. Масалан, инглиз тилидаги «аэропорт» сўзини ўзбек тилига изоҳли таржима қиладиган бўлсак «ҳаво кемаси чиқиб, учадиган жой», русчада эса «место посадки на вилета воздушного корабля», деган маънони беради. Шунинг учун ҳам ҳар қандай иккиланишлардан воз кечган ҳолда юқорида қайд этилган хорижий атамаларнинг деярли барчасини эътироф этганимиз маъқул. Чунки уларнинг тилимизга ўзлаштирилиши муайян асосларга эга.

XIX аср охири XX асрнинг бошларида тилимизда Москва, Амриқо, Русиё ёки Ўрусия каби сўзлар ишлатилган. Бироқ асосан оғзаки нутқда шаклланган ва худди шу ҳолда ёзма нутқда ўз ифодасини топган.

Бу даврда ер юзининг турли давлатларида муайян тилшунослик мактаблари фаолият кўрсатиб келган бўлса-да, тилшунослик ҳали фан сифатида шаклланган эмас эди. Албатта, бундай шароитда нафақат туркийзабон, балки бошқа халқларнинг шоир ва ёзувчилари ҳам ўз ижодларига ҳар томонлама ёндошиш, жумладан, тилшунослик муаммоларини ҳам қамраб олиш имкониятларига эга бўлмаганлар. Шуни назарда тутган ҳолда «Америка» ва «Россия» атамаларини давлатларга атаб қўйилган ном сифатида, «Москва» каби сўзлар эса шаҳар ва жой номлари сифатида тилимиздан ўрин олгани асосга эга.

Ҳар қандай ўзга атама қанчалик халқаро сўз бирлиги сифатидаги хусусиятларга эга бўлмасин, унинг муқобил кўриниши ўзбек туркий тилида ҳақиқатан ҳам бўлса, биз ўша сўзга мурожаат этишимиз мақсадга мувофиқдир. Масалан, менеджер — бошқарувчи, бизнесмен — ишбилармон, тадбиркор, экономика — иқтисодиёт, экология — атроф-муҳит ва ҳоказо.

Шу нуқтаи назардан «бухгалтер» сўзининг тилимиздаги аҳамияти ҳақида ўйлаб кўрилса ёмон бўлмасди.

Аслида бу сўз олмон тилидаги «бухгалтер» (китоб ушлаб турувчи маъносини беради) атамаси бўлиб, бизнинг тилимизга рус тили орқали кириб келган.

Атаманинг асл маъноси ҳақиқатан анча йироқ. Бизларда эса азалдан ҳисоб-китоб деган тушунча бўлатуриб, худди шу иш билан шуғулланадиган касб эгасини «бухгалтер» дейишимиз ғайритабиий ҳолдир. Шунинг учун ҳам мазкур атама «ҳисоб-китобчи» атамаси билан ўзгартирилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Тилимиз дунёдаги энг бой тиллардан бири. Бироқ ҳали унинг мукаммал ўрганилмаган жуда кўп қирралари бор. У тилшуносларимиз томонидан атрофлича ўрганиб чиқилса, ўзбек тилимизнинг жаҳон тиллари қаторида қадр-қиммати янада равшанроқ намоён бўлади.

Одилжон САФАРОВ,
аспирант.

Келажак умиди бугунги ёшлар

Шўх, зукко, билимдон, қалби куёшлар.
Козим Ўлмасов олган сурат.

КАТТА ЙЎЛДАГИ ИЛК ҚАДАМ

Муқаддима

Беш йил муқаддам тошкентлик мураббий Леонид Гурфинкель билан муқим яшаш ниятида АҚШнинг Флорида штатига кўчиб кетганди. Лекин ўзбеклар диёрида ўтказган йиллари, маҳаллий халқдан кўрган меҳр-оқибати, тотган нону тузини унутмади, серқуёш диёрнинг меҳмондўст, оққўнгил одамлари илиқ хотираларининг асосий мавзуси сифатида сақланиб қолаверди. Балки мана шу миннатдорчилик туйғуси ўз ишини қилдими, у Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий, педагогика фанлари доктори, профессор Леонид Айрапетьянц бошчилигидаги «СКИФ-Интеркросс» волейбол жамоаси қизларини АҚШга таклиф қилди. Сафар дастурига кўра спортчиларимиз Нова, Барри университетлари, Палм-Бич, Дейт Волфсон коллежлари жамоалари билан ўртоқлик учрашувлари ўтказишлари режалаштирилганди. Албатта, бу жамоаларни профессионаллар қаторига киритиш ножоиз бўларди (умуман олганда, Америкада профессионал даражадаги аёллар волейболи мавжуд эмас) лекин аксарият қизларимиз учун бу дастлабки хорижий сафар эканини, қолаверса, республика терма жамоасининг асосини ҳам шулар ташкил этишини ҳисобга олсак, ҳар қандай даражадаги халқаро учрашувларнинг фойдадан ҳоли бўлмаслигини англаш мушкул эмас. Қисқаси, ўн тўрт кунлик сафар мобайнида ўзбекистонлик волейболчи қизлар ўзлари учун ойнаи жаҳон, китоблар орқалигина таниш мўъжизакор Американи қайта кашф этдилар.

Америка—сеҳрли диёр

Америка меҳмонларни 25 даражали жазирама иссиқ ва ўртача меъёрдагидан ортиқча миқдордаги нам ҳаво билан кутиб олди. Флоридага ярим тунда етиб келганига қарамай ҳамма ўзини Атлантика океанининг муздай сувлари оғушига ташлаш истаги билан ёнарди, лекин шу ерликлар кечаси бундай қилиш хавфли эканини айтиб огоҳлантиришгач, «Сан-Сити» меҳмонхонасининг сузиш ҳавзасида чўмилиш билан 12 соатлик учиш давомида йиғилиб қолган чарчоқни чиқариб ташлаш билан кифояланишди. Маҳаллий иқлим шароитига кўникиб кетиш учун эса яна уч кун керак бўлди. Қизларимиз орасида ҳеч қачон океан у ёқда турсин, денгизни ҳам кўрмаганлари бор эди. Шунинг учун ҳам Атлантика океани қирғоғида ўтказилган дам олиш соатлари, пляжнинг қўнғир рангдаги йўлаклари бўйлаб чўзилиб кетган сон-саноқсиз волейбол майдончалари, — кўм-кўк осмон остидаги чексиз океаннинг жимирлаб турган сувлари, пальма дарахтлари, қайиқчилар клуби, миллиардерларнинг ҳашаматли қароргоҳлари, меҳмонхоналар — барча-барчаси уларда беҳад катта таассурот қолдирди. Волейболчиларимиз шунингдек, кўплаб собиқ ватандошларимизни учратдилар, уларнинг МДҲ, хусусан Ўзбекистондаги янгиликларга оид барча саволларига имкон даражасида батафсил жавоб қайтаришга ҳаракат қилдилар. Машғулотлардан бўш вақтларда Флорида штати бўйлаб саёҳатлар уюштирдилар.

Тўрт ўйинда тўрт ғалаба

Дастлабки спорт баҳси Флоридага келганларидан сўнг тўрт кундан кейин Нова шаҳрида ўтказилди. Умуман, Америкада талабалар спорти куннинг иккинчи ярмида жонланади. Эрталаб ва кундузи асосий эътибор ўқишга қаратилади. Учрашувни томоша қилгани шу ернинг анъанасига кўра талабалардан ташқари уларнинг ота-оналари, дўстлари, қариндошлари келишди. Бу ўйинда волейболчиларимиз 3:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Дейт-Волфсондаги иккинчи ўйин ҳам шундай ҳисоб билан ўзбекистонликлар фойдасига ҳал бўлди.

Эртаси куни Палм-Бичга отланишди. Умидли спортчимиз Светлана Акишурова сардорлигида «СКИФ — Интеркросс» қизлари биринчи партияни ғалаба билан якунладилар. Аввалгилари каби бу сафар ҳам омад осонгина келади, деб ўйладилар чоғи иккинчи партияни бой бериб қўйдилар (1:1). Лекин умумий ҳисоб (3:1) да волейболчи қизларимиз устунлик қилдилар.

Сафар давомида энг машаққатли учрашув Барри шаҳри университети жамоаси билан бўлди. Ўзбек волейбол мактабининг энг яхши анъаналарини амалда қўллаб университетда ажойиб жамоа ташкил этолган Леонид Гурфинкель ўз мураббийлиги давомида АҚШ ва Хитой терма жамоалари учун талабалардан бир қанча истеъдодли спортчилар тарбиялаган. Энг сўнгги талаблар асосида жиҳозланган спорт залида бўлиб ўтган учрашувнинг дастлабки партияси университет жамоасининг ғалабаси билан якунланди. Танаффус чоғида мураббий Леонид Айрапетьянц қизларимизга қатор кўрсатмалар берди, йўл-йўриқлар кўрсатди, шогирдлари олдига «Ғалаба, фақат ғалаба қозониш шарт» деган вазифа қўйди. Устознинг юзи ерга қарамади. «СКИФ — Интеркросс» бу ўйинда 3:1 ҳисоби билан устунликка эришди.

Кўришгунча хайр, дўстлар!

Авраам Линкольн, Уолт Уитмен, Чарли Чаплин, Эрнест Хэмингуэй ватанида бўлиш учун ажратилган кунлар кўз юмиб очгунча ўтиб кетди. Америка таассуротлари бир дунё, улар ҳали узоқ вақтгача қизларимиз хотирасида сақланиб қолади. Бу сафар нафақат соғломлаштириш йиғини, балки ҳақиқий спорт турнирига айланиб кетди. Бу «СКИФ — Интеркросс»нинг биринчи халқаро тажрибасидир, умид қиламизки, охиргиси эмас. Апрель ойида улар Хиросимада ўтадиган Осиё чемпионлари кубогида қатнашадилар. Майда эса ўзбекистонлик волейболчи қизларимизни гўзал Майами ўз қучоғига чорлайди.

Татьяна КИСТАНОВА.

*Маънавий қадриятларимиз

ҲАЁТИМИЗ ТАРЗИНИНГ МУҲИМ ШАРТИ

Ўзбекистонда бунёд этилиши кўзланаётган жамиятда умуминсоний қадриятлар ва миллий анъаналар, урф-одатлар ҳурмат қилиниши, илм-маърифат камол топиши, барча халқларнинг дини, тили ва маданиятига эътиборли бўлиш лозимлиги бизнинг Асосий Қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституциясида аниқ ёзиб қўйилган.

Ушбу мақолада биз эътиборни умуминсоний ҳамда миллий ахлоқий маданиятимизнинг атиги битта дурдонаси — хушмуомалаликка қаратмоқчимиз.

АВВАЛО муомала фақат инсонгагина хос хислат бўлиб, унинг ўта маданиятли, хушҳол бўлишлиги шахс баркамоллигининг муҳим белгиси ҳисобланади. Модомики, Умар Ҳайём айтганидек:

«Дунё тилаги, самари ҳам биз,
Ақл кўзин қораси — жавҳари ҳам биз.
Тўгарак жаҳонни узук деб билсак.
Шаксиз, унинг кўзи — гавҳари ҳам биз».

эканмиз, зеро бу ҳол инсоннинг бошқалар билан ўзаро муомаласида ҳам ўз ифодасини топмоғи лозим. Дағал одам — бамисоли тузсиз бир таом ёки пишмаган мевани эслатгучидир. Шу боис инсон барча ўзига тегишли хислатларни камол топтиришга интилмоғи зарур. Жумладан, муомала маданиятини ҳам. Ахир «ширин нонингни берма, ширин сўзингни бер» деб бежиз айтмайди, халқимиз.

Хушмуомалаликни ҳозирги кундаги биздаги ўта камёб нарсалар қаторига қўшиш мумкин...

Балки, нафақат биздаги... Чунки, АҚШнинг Президенти Билл Клинтон, ўзининг сайловлардаги ғалабасидан кейин сўзлаган нутқларидан бирида, мамлакатдаги ҳар қандай мансабдор шахсни фақат ёмон муомаласи учунгина ишдан бўшатишга тайёрлигини уқтирди.

Мактабда ўқиган даврларимда, талабалик йилларимда, бирмунча кейинроқ ҳам мулойимликни заифлик, бўшлиқ, қўрсликни эса жасурлик, довюраклик белгиси деб билардим. Шу туфайли бўлса керак, кўпинча, арзимаган ишларим ҳам битмай қоларди. Раҳматли онам: «Ўғлим, ҳеч кимга қўполлик қилмагин», деб қайта-қайта уқтирардилар. Дарҳақиқат, Шайх Саъдийнинг:

«Ширин сўзли шилгай душман пўстини,
Дағал сўзли душман қилар дўстини»

деган сўзлари нақадар ҳақ эканлигига кўп маротаба ишондим.

Маълум бир даврда худди мана шу мутафаккир шоирнинг:

«Яхшига яхши бўл, ёмонга ёмон,
Гулга гул бўлгину, тиканга тикан»

деган фикрига монанд хатти-ҳаракатлар ҳам қилиб юрдик. Бу ҳам, менимча унчалик тўғри эмас экан...

Бу ўринда, яхшиси Алишер Навоийнинг қуйидаги маслаҳатларига қулоқ солмоқ даркор.

«Навосиз улуснинг навобахши бўл,
Навоий ёмон бўлса, сен яхши бўл».

Қисқа қилиб айтганда, 40 йилда битта инсон пайдо бўлади, дейишларида маъно кўп экан...

Мавриди келганлиги боисидан шу ўринда одамларда бўлишини тақозо этувчи хислат ҳақида, унинг таг-замини ҳақида фикр юритмоқчиман.

Ҳаётимизнинг кўплаб жабҳаларида ёддан кўтарилган ёки турмушимиздан атайлаб сиқиб чиқарилган қадриятларимизни Ватанимиз миллий истиқлоли бois тиклаш зарурати ўта долзарб вазифа сифатида олдимизда кўндаланг бўлди. Биз, эндиликда, ўзимизни азалдан башариятга мансублигимизни, маълум даражада ундан ажраб қолганлигимизни ва бугунга келиб, яна унинг таркибидан муносиб жой олишимиз лозимлигини англай бошладик. Зеро, ўзининг ўтмишини унутган, аждодларининг илғор анъаналаридан ажраган, мустақиллик нашидасини сурмаган, башариятнинг тараққиёт йўлидан четда қолган халқ ҳар қандай истиқболдан ҳам ўзини маҳрум қилади. Жамиятда қарор топаётган иқтисодий, сиёсий хилма-хиллик, ғоявий ҳур фикрлилик каби умидбахш жараёнлар кишиларнинг бир-бирларига хушмуомалада бўлишларини заруратга айлантирмоқда.

Хўш, нима учун фақат инсонларга хос, бир-бирлари билан мулойим мулоқотда бўлишдек неъматнинг ушбу томони бизда таҳқирланиб, ер билан қориштирилиб, топталиб келинди? Бунинг сабабларини 70 йилдан мўлроқ тарихимизнинг табиатидан ахтармоғимиз даркор, албатта. Аммо, бундан аввалари хушмуомалалик инсонлар ўртасида тўла-тўкис қарор топган эканда, деган хулоса келиб чиқмайди. «Бой бойга боқар, сув сойга оқар» ёки «Ол, е тўним», деб бежиз айтишмаган. Бу ҳол инсонларнинг ўзаро муносабатларига ўз муҳрини босмаслиги мумкин эмасди. Шундай бўлишига қарамасдан, муайян табақаларга мансуб, ижтимоий жиҳатдан бир-бирларига тенг кишилар ўртасида хушмуомалалик қўллаб-қувватланган.

Кўплаб халқ мақоллари, ҳадислар, доноларнинг пурҳикмат сўзлари бунинг яққол далилидир. Мана улардан айримлари:

«Яхши сўз билан илон инидан чиқибди» (Халқ мақоли).

«Сенда Тангрига ва унинг расулига маъқул ва маҳбуб икки хислат бор: мулойимлик ва оғирлик» (Ҳадисдан).

— «Ҳар кимки чучук сўз элга изҳор айлар.
Ҳар нечаки ағёр дурур ёр айлар.
Сўз қаттиғи эл кўнглига озор айлар,
Юмшоғи кўнгилларни гирифтор айлар» (А. Навоий).

Афсуски, жамият тараққиёти даражаси бу асл инсоний хислатларни барча учун узил-кесил қарор топтириш чораларини топиш имконини бермаган.

Иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маънавий ҳаётнинг маъмурий-буйруқбозлик тизимига асосланган мустабид шўролар тузуми шароитида юз берган тарихимиз ҳам бундан асло мустасно эмас.

Хусусий мулкни йўқ қилиш байроғи остида амалга оширилган уни «ижтимоийлаштириш», умумийлаштириш аслида мулкни одамлардан бегоналаштиришга олиб келди.

Кундалик турмуш чинакам инсоний ахлоқий хислатларни тан олмагани ҳолда, жамиятимиз уларни аллақандай дабдабали шиорлар, чақириқлар орқали кишиларда мужассамлаштирмоқчи бўлди. Ваҳоланки, асл ахлоқий меъёрлар аллақачон ўзларининг моддий таг-заминларидан маҳрум бўлган эдилар. Наҳотки, ҳалолликдан, виждонлиликдан, ҳушмуомаликдан фойда топмаган одамни ҳаромхўрликка, виждонсизликка, дағаллилика эртами-кечми юз тутишига (сабаби — тирикчилик) мажбур бўлишини тушуниш унчалик қийин эмас. Юксак ахлоқийликни тарбиялашнинг муайян тушунчаларидан келиб чиқиб, бизда ўнлаб йиллар давомида одамларни камчиликларга нисбатан муросасиз бўлишга чақирилди. Хўш, бундан кўзланган натижага эришилдими? Албатта, йўқ. Кўп ҳолларда одамларни ортиқча қўрқоқликда айбланади. Аслида шундоқмикан? Одамлар «қўрқоқ» бўлишга балки мажбурдирлар. Ақлсизликларидан эмас, балки худди «ақлли» эканликларидан, яна ўша «сабаби — тирикчилик» туфайли. Ахир «мен бошлиқман — сен нодон, сен бошлиқсан — мен нодон», деган ибора ижтимоий-иқтисодий муносабатнинг муайян ҳукмрон хилининг маҳсули эмасмикан? Модомики, баҳс бир-бирларига нисбатан тенг кишилар ўртасида юз бермас экан, бу ҳолда чинакам ҳақ томон эмас, балки «ҳуқуқи» баланд томон «ютиб» чиқади. Қадимги Юнонистонда пайдо бўлган «Ҳақиқат баҳсда туғилади» деган пурҳикмат ибора тенглар, ҳур шахслар баҳсини назарда тутган.

Мулкдан маҳрум бўлиш ишлаб чиқарувчилар учун манфаатдорликдан маҳрум бўлиш демакдир. Манфаатдор бўлмаган одам меҳнатга мажбурий тарзда жалб этилади.

Халқимизнинг миллий руҳиятига, урф-одатига хос хушмуомалалилиги устидан ҳатто кулишди ҳам. Улар орасида, жумладан, катталарга ҳурмат-иззат кўрсатиш, саломлашганда қўлни кўксига қўйиш, бола-чақаларни сўраш ва ҳоказолар. Биз ғарб маданиятига ҳурмат билан қараймиз, уни тушунишга ҳаракат қиламиз. Хушмуомалаликни худди Шарқда каби Ғарбда ҳам юксак баҳоланишини биламиз. Лекин, ушбу инсоний хислатнинг ўзига хос кўринишлари устидан кулишга, уларни масхара қилинишига қўшила олмаймиз.

Жамиятимизда юз бераётган жараёнлар, хусусан мулк соҳибларининг пайдо бўлиши, бозор иқтисодиётининг шаклланиши, маънавиятимизнинг ривожи кўплаб инсоний хислатларни, жумладан, унинг энг жозибалиси ҳисобланмиш — хушмуомалиликнинг умуминсоний ва миллий қадрият сифатида қайта тикланишига, унга янгича сайқал берилишига мустаҳкам таг-замин яратади.

Хушмуомалиликнинг таг-замини яратилган мамлакатларда бу каби хислат ҳаёт тарзининг ажралмас таркибий қисми ҳисобланади. Масалан, харидорларга қўпол муомала қилиш у ёқда турсин, ҳатто унинг дўконига кирганлигининг ўзи учун тақдирлашади.

Ахлоқий маданият, хушмуомалалилик моддий шароитнинг ўзидан тўғридан-тўғри келиб чиқмайди. Унинг шаклланиши учун барча зиёлилар, маданий-маърифий муассасалар, тегишли олий ва махсус ўқув юртлари ходимларининг катта меҳнатлари талаб этилади. Негаки, жамият ҳаётининг юксак маънавият руҳи билан йўғрилган биноси, қанчалик у муҳташам кўринмасин, арзимаган бир «зилзила»га дош беролмай осонгина қулаб тушиши ҳеч гап эмас...

Мустақил диёримиз, жонажон Ўзбекистонимиз ягона бир мақсад йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоғи зарур, дейдиган бўлсак, у ҳам бўлса маданият, жумладан, муомала маданияти, унинг қарор топиши учун барча шарт-шароитларни муҳайё қилиш мақсади бўлган бўлур эди. Зеро, биз барпо этиш учун кураш олиб бораётган инсонга муносиб турмуш тарзини юксак маданиятсиз тасаввур ҳам этиб бўлмайди.

Ушбу ўринда маданият яна бир қатор «м» ҳарфидан бошланувчи сўзлар билан уйғунлашишга даъво қилмоқда. Зеро, мустақиллик, мерос, мулк, манфаат, маърифат, маънавият, меҳнат ҳамда муомалаликнинг амалий ҳаётда муштараклиги — маданий ҳаёт тарзининг муҳим шарти ва заруратидир.

Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ,
фалсафа фанлари доктори.

*Маданият янгиликлари

ХИТОЙ ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ

ШАҲРИМИЗНИНГ Алишер Навоий, Нодирабегим, Фурқат номли, «Ватан» ва бошқа кинотомошагоҳларида Ўзбекистон Давлат кинокомпанияси томонидан ўтказилган «Хитой фильмлари ҳафталиги» тугади. Экранларда хитой санъаткорлари томонидан турли йилларда суратга олинган «Якка қасоскор», «Қизлар қасоси», «Катта ўғрилик», «Ханжардаги етти марварид» фильмлари намойиш этилди.

ТАНИҚЛИ САНЪАТКОРЛАР ҚАТНАШАДИ

РЕСПУБЛИКА Киночилар уйида таниқли ўзбек кинорежиссёри Ҳабибулло Файзиевнинг «Ҳой, поездни талашяпти» номли янги бадиий фильмининг кўриги ўтказилди. Ушбу фильмдаги асосий ролларни Лев Дуров, Леонид Кулагин, Нозим Тўлахўжаев, Борис Химичев, Ўлмас Алихўжаев, Барбара Брилска, Тўлқин Тожиев, Армен Жигарханян каби таниқли актёрлар ижро этишган.

Мазкур фильм Москвадаги «Марказ» ёшлар бирлашмаси қошидаги «Пульсфильм» киностудиясида суратга олинган.

Эргаш ИСМАТУЛЛАЕВ.

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

БЕКТЕМИР туманидаги «Бузовчи» маҳалласида «Маҳалла—мактаб—оила» дастурига қатъий амал қилган ҳолда турли тадбирларни ўтказиш яхши анъана тусини олган. Бу ерда айниқса энди вояга етаётган ўспиринлар билан ишлаш борасида ибрат ола арзийдиган тажрибалар мавжуд. Жумладан, 290-мактаб директори К. Қодиров ҳамда маҳалла оқсоқоли У. Сарсенбоевларнинг саъй-ҳаракатлари билан маҳалла марказида ташкил этилган махсус курсларда ўсмирлар ўқишдан бўш пайтларида сартарош, новвой, тикувчи ва бошқа касб сирларини ўрганишлари, теннис тўгарагига қатнаб эса спорт маҳоратларини оширишлари мумкин.

Куни кеча «Бузовчи» маҳалласида маҳалла оқсоқоли ва маслаҳатчилари, вояга етмаганлар билан ишлаш туман инспекцияси ҳамда 290-мактаб мураббийлари жамоаси томонидан мазкур маҳалла ўспиринлари билан учрашув ташкил қилинди. Унда сўзга чиққанлар ёшлар билан ишлаш режали асосда ташкил қилингани учун безорилик ва жиноятчилик ҳолларига деярли чек қўйилгани, бу ўринда «Ўспирин ва ҳуқуқий тарбия», «Ўзни қандай тутиш керак» каби мавзуларда ўтказилаётган маъруза ва суҳбатларнинг яхши натижа бераётганини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

Дамир ИСЛОМОВ.

Шайхонтоҳур туманидаги 2-ўқув ишлаб чиқариш комбинатида юқори синф ўқувчиларини касбга йўналтириш ҳамда замонавий компьютерлардан сабоқ бериш борасида талайгина ишларни амалга оширишмоқда. Бу ишга тажрибали, кўп йиллардан буён меҳнат қилган ишчи ҳамда мутахассислар бош-қош бўлишаётир. Шулардан бири анча йиллар «Шарқ гули» бадиий буюмлар фабрикасида меҳнат қилган онахон қизларга тикув машинасидан қандай фойдаланишни ўргатмоқдалар (суратда чапда). Ўнгдаги суратда эса ёш компьютерчилар тасвирга олинган. Уларга Фарида Муҳамадиева ўз билим ва маҳоратларини ўргатаётир.

Равиль Альбеков олган суратлар.

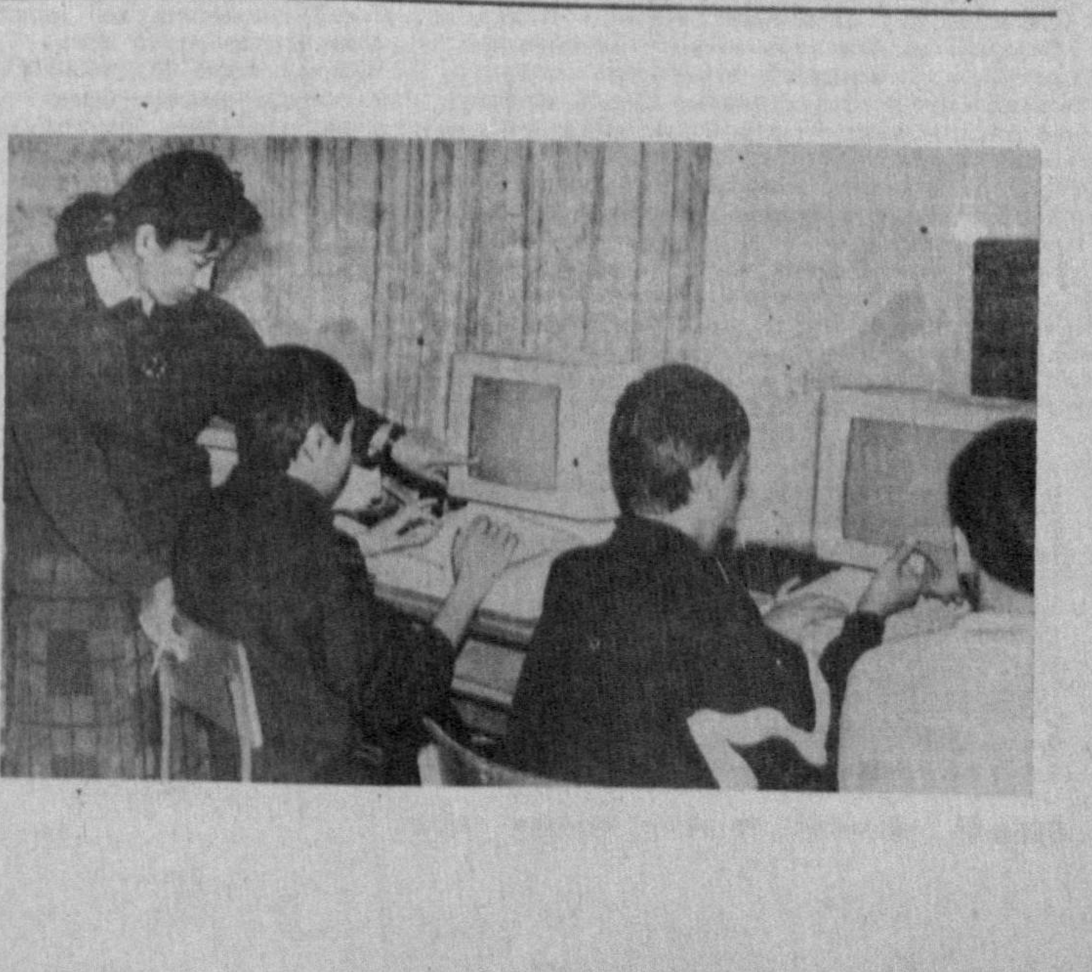

МИЛИЦИЯ сержантлари Эргаш Зиёдов ва Виктор Жердочкинлар сменани топшириб уйига ошиқишаётганди. Кутилмаганда хабар келиб қолди. Тошкент (ҳозирги Шимолий) вокзалида жиноят содир этилгани, жиноятчиларнинг машинага ўтириб қочиб кетаётганлиги барча постларга хабар қилинди. Зиёдов ва Жердочкин ҳам ҳеч иккиланмасдан машинага ўтиришиб жиноятчиларнинг пайига тушишди. Тажрибали тартиб посбонлари уларнинг кетидан етиб олишди. Қочишдан фойда йўқлиги, таслим бўлиш лозимлигини жиноятчиларга уқтиришди. Аммо разил жиноятчилар милиция ходимларининг огоҳлантиришларини инобатга олишмади. Ногаҳон отилган ўқ Зиёдовни ерга қулатди. Жердочкин босқинчиларга қарата ўқ узиб ўзи ҳам...

ЖАСОРАТЛАРИ УНУТИЛМАЙДИ

Бу воқеа 1971 йили 20 июль куни эрталаб содир бўлганди. Икки мард, қўрқмас милиция ходими ўз вазифасини бажараётиб, қасамёдига содиқ қолган ҳолда фожиали равишда ҳалок бўлишди. Ногаҳоний ўлим йигитларни орамиздан олиб кетди. Аммо уларни эл-юрт ҳеч қачон унутмайди. Қолаверса, бу икки азамат хизмат қилган Миробод тумани ички ишлар бўлими уларни фахрий аъзоликка қабул қилган. Ҳар йили турли байрам, тантаналарда хотиралари ёд олинади. Оилаларига моддий ёрдам кўрсатилиб турилади. Ҳукуматимиз ҳам қаҳрамонликларини муносиб тақдирлади. Ўлимидан кейин уларга Қизил Юлдуз ордени берилди.

Куни кеча пойтахтимиздаги Фурқат номли маданият ва истироҳат боғида икки қаҳрамоннинг хотираси ёдга олиниб, тантанали маросим ўтказилди. Миробод тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция полковниги И. Григорьев марҳумларнинг оила аъзоларига моддий ёрдам пулини топширди. Халқимизда бир гап бор: «Яхшилар ҳеч қачон унутилмайди» деган. Бинобарин бу икки қаҳрамоннинг жасорати унутилмайди.

Г. ТЕМИРГАЛИН,
Миробод тумани ички ишлар бўлими бошлиғининг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича ўринбосари, милиция полковниги.

** Дил тубидан*

КАТТА РАҲМАТ!

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси бошлиғи, милиция генерал-майори К. Қ. Ғофуровга!

Ҳурматли ўртоқ генерал!

Ўз миннатдорчилигимни билдиришга бошқа йўл топа олмаганлигим сабабли, Сизга «Тошкент оқшоми» газетаси орқали мурожаат этишга жазм этдим.

Гап шундаки, шу йилнинг 18 март куни Тошкентга Душанбе шаҳридан хизмат машинасида келгандим. 20 март куни тахминан соат 17 ларда Навоий кўчасида жойлашган Бош почта идораси биноси олдида машинамни ўғирлаб кетишди. Нима қиларимни билмай гарангсиб қолдим. Ён-атрофдаги кишилар милицияга хабар қилишим лозимлигини айтишди. Ростини айтсам, машинамнинг топилишига унча ишонқирамай, Юнусобод тумани ички ишлар бошқармасига бориб уларни юз берган воқеадан огоҳ этдим.

Эртаси куни не кўз билан кўрайки, туман жиноят-қидирув бўлими тезкор вакиллари ўғриларни тутиб, машинамни яна ўзимга қайтаришди. Севинчимдан тошкентлик изқуварларни қирқ йилги қадрдонларимдек маҳкам қучиб олдим.

Сизга ва сизнинг бошчилигингиздаги Тошкент шаҳар милициясига, Юнусобод тумани ички ишлар бошқармасига катта раҳмат айтмоқчиман. Юрт осойишталиги йўлидаги хизматларингизда омад сизларга ёр бўлсин, деб:

Б. ИНОЯТОВ.

Жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш мақсадида милиция ходимлари туну-кун турли тадбирлар ўтказиб бораётганлари, кўплаб қонунбузарларни қўлга олиб тегишли жазога тортишаётгани яққол кўзга ташланиб қолди. Содир этилаётган нохуш ҳодиса ва жиноятлар сони кун сайин камаймоқда. Бироқ минг афсуски, қинғир ишга қўл ураётганлар кўрсатган жабрлари учун жазо олишлари муқаррарлигини ҳали ҳам тушуниб етмаган кўринишади. Биз республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрида қандай ишлар амалга оширилаётгани ва умумий вазият қандайлиги билан қизиқиб Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси бошлиғининг биринчи муовини, милиция полковниги Турсунхон Худойбергеновга мурожаат этиб қуйидаги жавобни олдик:

—Яқинда пойтахт Ички ишлар идораларининг йилнинг биринчи чораги якунини сарҳисоб қилдик. Шуни таъкидлаш керакки, тинчлик шаҳри дейилган Тошкентда жамоат тартибини сақлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида турли тезкор тадбирлар ўтказилиб қонунбузарларнинг таноби ўз вақтида тортиляпти. Қилинаётган саъй-ҳаракатларимиз ўз натижасини бериб содир этилаётган жиноятлар сонини кун сайин камайтира боришга эришяпмиз. Биргина ўтган чоракнинг ўзида барча милиция хизматларида содир этилган жиноятлар сони ўтган йилнинг шу даврига қараганда 15,5 фоизга камайди. Жиноят-қидирув хизмати бўйича олиб қаралганда 1,8 фоизга, шундан оғир тан жароҳати етказиш 7,5 фоизга камайганини кўриш мумкин. Албатта жиноятчиликнинг камайишидаги натижалар таққослаб кўрилганда кишини бироз ўйлантириши мумкин. Буларнинг фарқи нимада? Келинг, шуларнинг жавобини ҳам рақамлардан топишга ҳаракат қилиб кўрайлик. Демак, гиёвандлик моддаларининг чайқови билан боғлиқ жиноятлар сони 4,1 фоизга кўпайган. 230 та фирибгарлик ҳоллари фош этилиб тегишли чора-тадбирлар кўрилган, бунинг кўрсаткичи эса ўтган йили 85 тани ташкил этган. Шундай қилиб баъзи жиноят турлари бўйича бизда ўсиш, кўпайиш борга ўхшайди. Бироқ бу ҳам бўлса тезкор қидирув ҳаракатларини яхши ташкил эта олиб нохуш ҳодиса сифатида рўйхатга киритилмаган жиноятларни ҳам фош этишга катта аҳамият берилаётганидандир. Бунда айниқса жиноят-қидирув хизмати ходимлари маҳорат билан иш олиб боришаётганини таъкидлаб ўтиш ўринли деб ўйлайман. Мана шу йил бошидан бери жуда устаси фаранг фирибгарлардан бир қанчаси қўлга олиниб тегишли жазога тортилди. Уларнинг ҳар бири ўнлаб жиноий ишлар, ҳатти-ҳаракатлар содир этишга улгуришган экан. Буни қарангки, бундай найрангбозларнинг ёлғон-яшиқ гапига учиб пул ва ҳужжатларини берганича алданиб қолган шахслардан кўпчилиги ёрдам сўраб милицияга мурожаат этиш у ёқда турсин ҳатто ўзларининг жабр кўрганларини ҳам тан олмай туришибди. Шунча катта миқдордаги пулларидан айрилиб қолишса-да, қонунбузарларни билишса-да ўзларини четга тортиб туришибди.

ТУНУ КУН СЕРГАК

Амалга оширган ишларимизнинг эътиборга молик асосий томонларидан бири шундаки, содир этилаётган оғир жиноятлар — яъни қотиллик, босқинчилик, қароқчиларча ҳужум, оғир тан жароҳати етказиш, давлат ва фуқаролар мулкини ўғирлаш ва бошқа жиноят турлари кескин камая бормоқда.

Автоуловларни олиб қочиш билан шуғулланган бир қанча жиноий гуруҳларнинг пайи қирқилиши натижасида жиноятчиликнинг бундай кўриниши ҳам қисқа вақтда сезиларли даражада камайди. Ўтган йилнинг 1 апрелига қадар 155 та шундай жиноят содир этилган бўлса, жорий йилнинг худди шу давригача бу кўрсаткич 68 тани ташкил этди. Бунинг устига жиноятчиларнинг катта қисми бўйича ҳамма ҳужжатлар тўла расмийлаштирилиб, жиноий ишлар судга оширилди.

Жамоат жойларида содир этилган жиноятчилик 3,6 фоизга, кўча-кўйлардагиси эса 5,3 фоизга камайган.

Натижалар албатта яхши. Аммо бизни ташвишлантираётгани ичкиликбозлик оқибатида содир этилаётган жиноятларнинг ошаётгани бўлмоқда. Бу кўрсаткич 27,3 фоизни ташкил этмоқда. Яна энг ачинарлиси шундаки, биргина ўтган уч ой мобайнида ўсмирлар томонидан 251 жиноят содир этилган. Бу ҳам ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 25 фоизга кўп.

Биринчи чорак мобайнида эришилган яхши натижалардан бири жиноятчиликнинг фош этилиши 5,2 фоиздан ошганида ҳам кўриниб турибди. Шунингдек, ҳар бир жиноий иш очилишига астойдил киришилгани учун шу чоракда содир этилган ҳодисаларнинг ярмидан кўпроғи бўйича текширув ишлари тугатилиб тегишли чора кўрилиши учун ишлар судга оширилган.

Содир этилган ғайри қонуний ва жиноий ишларнинг юз фоиздан 80—85 фоизи қўлланилаётган тезкор тадбирлар натижасида ўша куниёқ фош этилиб қинғир ишга қўл урганлар тегишли жазога тортилишаяпти. Бироқ бу билан қаноатланиб бўлмайди. Ҳар бир бундай кимсалар ҳар қандай қабиҳ ишларга қўл уриши, катта нохушликларни келтириб чиқариши мумкин. Биз албатта буни тўғри тушунган ҳолда бор имкониятларни ишга солиб курашаяпмиз. Ходимларимиз туну кун изланаяптилар, хизмат бурчларини ўтаб елиб-югураяптилар. Бироқ бундай нохушликларга чек қўйиб кўзланган мақсадга эришиш биргина ҳуқуқ-тартибот идораси ходимларининг ёки айрим тоифадаги кишиларнинг қўлидан келмайди. Кейинги кунларда таъкидланаётганидек «Жиноятчиликка қарши кураш — бу умумхалқ иши». Биз ҳам сиз азиз юртдошларимиз, ҳамшаҳарларимизнинг мададига муҳтожмиз. Ҳамкорлигимиз мустаҳкамланиб жиноятчиликка, қонунбузарликларга қарши бир тану жон бўлиб курашсак эришилаётган ютуқлар яна ўн чандон юқори бўлиши шак-шубҳасиз.

Абдураҳим ХАЛИЛОВ
ёзиб олди.

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

⊙ 10 апрель куни Олой бозоридан «Турист» спорт велосипеди ўғирланганлиги ҳақида хабар олинди. Олой бозори ҳудуд нозири Ҳ. Юсуповнинг саъй-ҳаракатлари билан орадан 2 соат ўтар-ўтмай велосипед ўғриси ушланди. У ҳеч қаерда ишламайдиган, 1972 йилда туғилган Е. Х. бўлиб чиқди. Ўғирланган велосипед ўз эгасига қайтариб берилди.

⊙ Шу куни эрталаб соат 8 ларда Юнусобод туманидаги Тимирязев кўчасида бош қисми ва қорни эзилган, ўзини А. Т. деб таништирган фуқарога тез тиббий ёрдам кўрсатилиб, 17-шаҳар касалхонасига олиб келинди. Тан жароҳати сабабини билиш мақсадида келган милиция ходимлари жабрланувчи ўзи таништиргандек А. Т. эмас, балки қидирувда бўлган жиноятчи А. Р. эканлигини аниқлашди.

⊙ 12 апрель соат 20 дан 30 дақиқа ўтганида 13-шаҳар касалхонаси иссиқхонаси ишчиси Р. В.да ўқотар қурол борлиги ҳақидаги маълумот қанчалик тўғрилиги пойтахт жиноят-қидирув хизмати ходимлари томонидан текширилганда ҳақиқатан ҳам унинг ёнидан қўлбола «Наган» ўқотар қуроли билан 6 та ўқ чиқди. Ўқотар қурол нима учун оддий сантехникка керак бўлгани ва ким томонидан тайёрлангани аниқланмоқда.

⊙ 15 апрель куни соат 22 дан 57 дақиқа ўтганида Яккасарой тумани Ботир Бобоев кўчасидаги уйларнинг бирида хонадон эгаси — 1940 йилда туғилган, Тошкент иссиқлик тармоғи корхонасининг газ пайвандловчиси, 1939 йилда туғилган В. А. билан кўп миқдорда спиртли ичимликлар ичган. Мастлик туфайли уларнинг ўрталарида жанжал чиққан. Жанжал пичоқбозликка айланиб, хонадон соҳиби меҳмоннинг кўкрагига пичоқ урган. В. А. орадан ҳеч қанча вақт ўтмай оламдан кўз юмди. Жиноятчи ушланди. Тергов ҳаракатлари кетмоқда.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот хизмати.

⊙

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси ходимлари томонидан ўтказилаётган махсус тезкор тадбирлар натижасида турли корхона ва хонадонларда қурол-аслаҳа тайёрлайдиган фуқаролар қўлга олинмоқда. Улардан аксариятининг мақсади бундай ғайриқонуний меҳнати маҳсулини пуллаб бойлик орттириш бўлса-да тайёрлаган қуролларидан отилган ўқлардан жабр кўрганлар ҳам йўқ эмас.

СУРАТДА: эксперт-криминалистика бўлимининг катта нозири В. Қурбонов ва шу бўлим нозири М. Исматуллаевлар завод ишчиларидан тортиб олинган жанговар ручка-тўппонча ҳамда унга мўлжаллаб тайёрланган ўқларни кўздан кечиришмоқда.

Абдураҳим Ҳалилов олган сурат.

⊙

ИЗЛАР БОСИЛМАСДАН

ШУ йилнинг 16 февраль куни у яна қайта жиноятга қўл урди. Илгари ҳам бир бор судланган эди. Лекин ўзига тегишли хулоса чиқариб олмаган экан. Бўлмаса Қарши шаҳрида ҳайдовчилигини қилиб, рўзғорини тебратиб юрган эди-я...

Ямин Тошкентга келгач, яшаб туриш учун бошпана қидириб, Яккасарой тумани Шчукин кўчасидаги бир хонадонда ижарага яшовчи ўз ҳамшаҳарларини топди ва у ҳам ўша хонадонга жойлашди.

16 февраль куни кечқурун қўшни хонадонда ижарада турувчи андижонлик Ж. Содиқов ва қўқонлик Қ. Деҳқонбоевлар Чорсу бозоридан қайтгач ош дамлашди. Қўшничилик бois ошга қашқадарёлик қўшниларни ҳам чақиришди. Бешаласи бир бўлиб ошдан олдин «қиттак-қиттак» қилишди. Ош давомидаги суҳбатда Ямин билдики, мезбон йигитлар Тошкентга деҳқончилик орқасида етиштирган маҳсулотларини сотгани келишган бўлиб, эртага охирги савдони қилиб уйларига қайтишар экан.

Ошдан сўнг ўз хонадонларига чиққач, Яминнинг нияти бузилди. Недурки, қўшни хонадонда ҳамёни тўла пул, қандайдир икки «қаланғи» йигит. Нима қилиб бўлсада шуни қўлга киритиш керак. Сўнгра Қаршига жўнаб кетса ҳам бўлаверади.

Тунги соат 22 лардан ошганда Ямин секингина уйдан чиқди ва бирмунча вақт илгари ош еб чиққан хонадони эшигини тақиллатди. Уйдан Қ. Деҳқонбоев чиқди, уни ёқасидан бўғиб дўқ-пўписа билан чўнтагидаги 270000 сўм пулини олиб қўйди. Қаҳрамоннинг ёлғиз ўзи бу гавдали йигитга кучи етмаслигига ақли етиб шеригини чақиргани ичкарига кириб кетди. Бўлган ҳодиса тафсилотини эшитган Ж. Содиқов: «Сен шошма, бирга ош еган одам бундай қилмайди, балки ҳазиллашгандир, ваҳима қилмай тур, ҳозир мен чиқиб ҳаммасини ҳал қилиб келаман»,— деди-да ташқарига ёлғиз ўзи йўналди. Йўлакда ёлғиз Жўрабойни кўрган Ямин у эшикдан чиқиши билан чунонам бир мушт туширдики, бечора йигит ўша заҳоти ўзидан кетиб йиқилди. Бундан фойдаланган Ямин унинг ҳам чўнтакларини тозалаб 81.000 сўм пулини олди-ю жуфтакни ростлади.

Ҳа деганда қайтиб киравермаган Жўрабойдан хавотирланган Қаҳрамон ташқарига чиқиб қараса, у эшик тагида қора қонига беланиб ўзидан кетиб ётибди. Юзига сув сепиб ўзига келтирди ва сўнгра иккаласи Ямин яшайдиган хонадонга киришди. У ерда ҳеч ким йўқ эди. Шундан сўнг Ямин ва шерикларини қидириб Жанубий вокзалга келишди ва уларни вокзал олдидаги одамлар гавжум бозорчада топишиб пулни сўрашганда, улар ҳеч қандай пулни билмасликларини айтишди. Шундан сўнг ўртада жанжал чиқиб муштлашиб кетишди.

Шу куни Жанубий вокзал олдидаги майдонда хизмат вазифасини ўтаётган Яккасарой тумани йўл-соқчилик хизмати нозири, милиция старшинаси А. Ҳамдамов, туман ДАН бўлинмаси нозири, милиция катта лейтенанти М. Маматқуловлар тезда муштлашиш бўлаётган жойга яқинлашишди. Милиция ходимлари келаётганлигини кўрган Ямин ва унинг шериклари қочишга тушишди. Маматқулов ва Ҳамдамовлар тезда вазиятни аниқлаб қочқинларнинг изига тушишди. Худди шу вақтда «Тун» тадбирида хизматда бўлган Яккасарой тумани ДАН бўлинмаси йўл соқчилик хизмат нозири милиция старшинаси И. Ёқубов ва унинг ҳамроҳи туман милиция ходими, милиция кичик сержанти Х. Кушаковлар ҳам уларга ёрдамга етиб келишди. Зудлик билан кўрилган чора-тадбирлар натижасида Ямин ушланди ва Яккасарой тумани ички ишлар бўлими навбатчилик қисмига олиб келинди.

Шундай қилиб, милиция ходимларининг ҳушёрликлари натижасида яна бир жиноятчи ушланди. Бу ҳодиса тафсилотига шу ерда нуқта қўйсак ҳам бўлар эди-ю лекин кишини бошқа бир нарса ўйлантиради. Эндигина 30 ёшга чиққан йигит қилаётган иши жиноят эканлигини билармиди? Биларди. Биларди-ю, лекин жиноят содир этди. Уни бунга нима мажбур этди? Очкўзликми, бировнинг мулкига кўз олайтиришми ёки борига қаноат қила билмасликми? Ҳалол яшаб юриш ҳам мумкин-ку, бир умр тавқи-лаънатга қолмай. Лекин энди бу гапларнинг Яминга ҳожати йўқ. Чунки қилмиш-қидирмиш дейдилар.

Рамзиддин МУҲИТДИНОВ,
милиция катта лейтенанти.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ

АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1994 ЙИЛ 11 АПРЕЛДАН БОШЛАБ

ШАҲАРЛАРАРО (республика ҳудудида) ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ХИЗМАТЛАРИГА ЯНГИ НАРХЛАР ЖОРИЙ ҚИЛИНДИ.

Бир минутлик сўзлашув баҳоси сўм-купонларда қуйидагича белгиланди.

Йўналишлар	Аҳоли учун	Корхоналар учун
АНДИЖОН вилояти	100	200
ЖИЗЗАХ вилояти	100	200
НАМАНГАН вилояти	100	200
САМАРҚАНД вилояти	100	200
СИРДАРЁ вилояти	100	200
ФАРҒОНА вилояти	100	200
ТОШКЕНТ вилояти	100	200
БУХОРО вилояти	200	300
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН	200	300
ҚАШҚАДАРЁ вилояти	200	300
НАВОИЙ вилояти	200	300
СУРХОНДАРЁ вилояти	200	300
ХОРАЗМ вилояти	200	300

Автоматлаштирилган йўналишларда сўзлашув учун телефони орқали буюртма берилганда сўзлашув нархи икки маротаба ошади.

1994 йил 1 апрелдан халқаро ва шаҳарлараро телефон алоқаси бўйича ҳамма йўналишлардаги имтиёзли тарифлар бекор қилинган.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ДИҚҚАТ!

Водопровод тармоқларида таъмирлаш-эҳтиёткорлик ҳамда 1994 йилги ёз мавсумига тайёрлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

шаҳар водопроводи абонентларига совуқ сув бўлмаслиги ва сув босими пасайишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

3 МАЙ СОАТ 9.00 ДАН 4 МАЙ СОАТ 9.00 ГАЧА

Сув босими пасаяди — Миробод туманидаги Нукус, Кафанов кўчаларида;

Яккасарой, Чилонзор туманларида — **умуман сув босими пасаяди;**

Шайхонтоҳур туманида — **қисман сув босими пасаяди.**

Совуқ сув бўлмайди — Миробод туманидаги Кафанов кўчаси, Лоҳутий кўчаси, Т. Шевченко кўчасидан «Россия» меҳмонхонасигача, Чехов кўчаси, 37-уйда.

Яккасарой туманидаги «Баранов — Сапёрная» даҳаси, К. Либкнехт, М. Мироқилов ва унга туташ кўчаларда.

СУВ БЎЛМАГАН ЖОЙЛАРГА СУВ ТАШИЙДИГАН МАШИНАЛАР ЮБОРИЛАДИ.

Маълумот олиш учун телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

ТАШКИЛОТ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ОМБОРДАН

мамлакатимизда ишлаб чиқарилган 2,2 квт.дан 4 квт.гача бўлган, минутига 1000 дан 3000 гача айланадиган **ассинхронли уч фазали электр двигателларни;**

Японияning «ТАШИБА» фирмасида ишлаб чиқарилган 2,2 квт.дан 55 квт.гача бўлган, минутига 720 дан 3000 гача айланадиган **ассинхронли уч фазали электр двигателларини**

СОТАДИ

Телефонлар: 45-75-67, 45-75-58.
Факс: 45-75-23.

«Узавтойўловчибанк» тижорат банки жамоаси инвестиция бошқармаси бошлиғи С. Б. Жаффаровага турмуш ўртоғи
Фарид Гумарович МУХАМЕДЗЕНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент нон-қандолат корхонаси маъмурияти ва жамоаси корхона ишчилари Н. Қурбонова ва О. Тожиевга волидаи муҳтарамалари
Асолатхон ТОЖИЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент нон-қандолат корхонаси маъмурияти ва жамоаси корхона ишчиси Б. Исроиловга волидаи муҳтарамаси
Моҳи ТУРСУНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Мирзо Улуғбек тумани соғлиқни сақлаш ходимлари ва шаҳар физиотерапия шифохонаси ходимлари шу шифохонанинг бош шифокори Ҳ. У. Абдуллаевага турмуш ўртоғи
Абдусамат Зоирович НАЗАРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.